

Cronica serie nouă Romanului

Buletin oficial al
Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului

anul IV (XII) nr. 7-8 ✦ iulie-august 2012

-
- Din cuprins:
- ✦ Schimbarea la Față - Taborul îndumnezeirii umane (pagina 3)
  - ✦ Credincioșii din Blăgești, participanți la întâlnirea cu sfinții la Roman (pagina 14)
  - ✦ Sf. Maslu - un act de compasiune al lui Hristos (pagina 18)

CRONICA ROMANULUI

Buletinul oficial
al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului
- Fondat în anul 1924 -

Președinte de Onoare:
**IPS EFTIMIE, Arhiepiscopul Romanului
și Bacăului**

Președinte:
**PS Ioachim BĂCĂUANUL,
Episcop-vicar**

Vicepreședinte:
Pr. Ioan GHERASIMESCU
Arhid. Ciprian Ioan IGNAT

Redactor-șef:
Mioara IGNAT

Secretar general de redacție:
Pr. Constantin GHERASIM

Colectivul de redacție:
Pr. Dr. Aurel Florin ȚUSCANU,
Protoieria Roman
Pr. Constantin TOMOZEI,
Protoieria Bacău
Pr. Constantin ALUPEL,
Protoieria Onești
Pr. Costel MAREȘ,
Protoieria Moinesti
Pr. Vasile COZMA,
Protoieria Buhuși
Pr. Ioan NEGOITĂ,
Protoieria Sascut

Redacția:
Pr. Dr. Constantin LEONTE
Pr. Dr. Nicolae HURJUI
Pr. Dr. Sînică PALADE
Pr. Dr. Daniel ENEA
Pr. Petru RONCEA
Pr. Ciprian BURCĂ
Pr. Cornel PAIU

Corector:
Prof. Dr. Mihaela BĂLTOI

Tehnoredactare:
Lucian APOPEI

Concept grafic:
Pr. Constantin STURZU

ADRESA REDACȚIEI:
Str. Alexandru cel Bun, nr. 5,
Roman, jud. Neamț
Tel.: 0333.401.339; 0728880513
E-mail: cronica.romanului@gmail.com
www.epr.ro

ISSN 1582-9030

CUPRINS

● Schimbarea la Față - Taborul îndumnezeirii umane	3
● Dumnezeu tămăduiește prin lucrarea harului sfânt	11
● Prima slujbă de Sfântul Maslu oficiată în Catedrala Rusaliiilor din Onești	12
● Rolul sacroterapiei Bisericii în societate	13
● Credincioșii din Blăgești, participanți la întâlnirea cu sfinții la Roman	14
● Tradiție și modernitate la Măgirești	15
● Bucurie și împlinire spirituală în parohia Ruși-Valea Mare ...	16
● Pomenirea mitropolitului Visarion Puiu, act de prețuire față de o personalitate dinamică și complexă a Bisericii Ortodoxe Române	17
● Sf. Maslu - un act de compasiune al lui Hristos	18
● Preafericitul Părinte Teoctist Arăpașu - cinci ani de la trecerea la cele veșnice	19
● Hagigadar - 500 de ani: Părtășie la bucuria continuității armenești	20
● Sfânta Fecioară Maria în viața omenirii	22
● Toaca de la Oituz, simbol al credinței și eroismului românilor	24
● 15 august, ziua când a plecat la cer Mama tuturor	25
● Agenda de lucru a Preasfințitului Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, pentru luna iulie-august 2012	26

Foto coperta 1

În ziua de 30 august, în Catedrala arhiepiscopală din Roman, a fost depus veșmântul Cuvioasei Parascheva, adus de la Iași de către credincioșii parohiei Blăgești, cu binecuvântarea IPS Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, la îndemnul PS Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul.

Foto coperta 4:

Jos: Preoții Protopopiatului Onești au săvârșit joi, 9 august, Sfânta Liturghie în Catedrala „Pogorârea Sfântului Duh” din Onești;

Dreapta sus: Credincioșii din Blăgești, sub îndrumarea pr. paroh Romeo Sbârcea, au adus de la Iași, un veșmânt al Cuvioasei Parascheva, dăruit de Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, care a fost depus spre închinare în Catedrala arhiepiscopală din Roman, urmând a fi dus în parohie, cu ocazia hramului;

Stânga sus: Credincioșii din parohia Berești-Sascut, l-au întâmpinat vineri, 27 iulie, pe PS Părinte Ioachim Băcăuanul, cu pâine și sare, simboluri ale tradiționalei ospitalități românești.

Schimbarea la Față - Taborul îndumnezeirii umane

Învățătura patristică despre vederea lui Dumnezeu se fundamentează scripturistic pe o serie de texte aparent contradictorii (nn. părute antinomii) ce, pe de o parte neagă vehement posibilitatea oricărei vederi a lui Dumnezeu, inaccesibil și incomprehensibil, iar pe de alta, îndeamnă la căutarea și vederea Lui. De altfel, teofania taborică este subiectul predilect al patristicii, atunci când este relatată posibilitatea și complexitatea vederii lui Dumnezeu de către om, deoarece aceasta înseamnă implicit împărțășirea din prezența Sa luminoasă și izvorătoare de viață, din Hristos – Lumina lumii, Ce Se descoperă neconținut fără a Se epuiza.

† **Ioachim BĂCĂUANUL,**
Episcop-vicar al
Arhiepiscopiei Romanului
și Bacăului

Asceza sinaitică a lui Moise și urcușul său mistic îl aduc doar până în pragul vederii lui Dumnezeu (cf. Ieșirea 33, 20), iar Ilie își acoperă fața atunci când i se arată Dumnezeu (cf. I Regi, 19, 13). Norul este imaginea simbol al prezenței și inaccesibilității divine, el ascunde și mărturisește această prezență în același timp, fiind acoperământul întunecat, misterios, în care Se îmbracă Dumnezeu.

Sfântul Pavel, cel înălțat până la al treilea cer al cunoașterii divine, mărturisește că Dumnezeu locuiește în lumină neapropiată și este incognoscibil (cf. I Tim. 6, 16), iar Sfântul Ioan Evanghelistul, mult mai radical, spune că nimeni

nu L-a văzut vreodată pe Dumnezeu (cf. I Ioan 4, 12), fundamentând astfel faptul că ființa umană, deși poartă în sine ontologic dorul ființării întru cunoașterea lui Dumnezeu personal, realizează acest efort mistic doar ca pe o împreună lucrare

În teologia Sfântului Irineu, întinericul sinaitic se împlinesște pentru Moise în lumina Taborului, când acesta, lipsit de frica morții, vede față către față, în dialog, pe Fiul transfigurat, iar această teofanie corespunde adevăratei întâlniri a omului cu Dumnezeu.

cu harul lui Dumnezeu. Posibilitatea cunoașterii și vederii lui Dumnezeu a fost inițiată, conform teologiei iohaneice, de Fiul lui Dumnezeu, Care cunoscând pe Tatăl așa cum Tatăl îl cunoaște pe El poate comunica misticului această cunoaștere-vedere. Pe de altă parte, vederea fetei lui Dumnezeu este mărturisită de textele „teofaniilor” și „anghelofaniilor”, care relatează întâlnirea interpersonală a omului cu Dumnezeu sau cu „îngerul feței” lui Dumnezeu, iar aceasta nu poate trece ca un fapt pasager, ci își lasă amprenta pe chipul misticului. Fața care a văzut pe Dumnezeu devine la rândul ei strălucitoare, pentru că împrumută din strălucirea slavei lumina cunoștinței Celui ce rămâne necunoscut (cf. Ieșirea 34, 29).

Teofania taborică – subiectul predilect al patristicii

Inima curățită de focul iubirii divine este singura cale de acces către vederea lui Dumnezeu (cf. Matei 5, 8) și tronul Pantocratorului, camera Mirelei ceresc ce face din ființa noastră templu al Duhului Sfânt și loc teofanic. Relația filială dintre om și Dumnezeu, izvorâtă din iubirea divină, naște posibilitatea îndumnezeirii și, prin aceasta, deschide calea de acces către vederea lui Dumnezeu nu trunchiat sau ca în oglindă, ci față către față (cf. I Ioan 3, 1-2). Depășirea antinomiei cunoașterii-vedere a lui Dumnezeu se realizează prin depășirea sau mutarea centrului de greutate de pe cunoașterea rațională indirectă, circumscrisă atributelor divine, spre cea interpersonală, mistică, desăvârșită, în care putem cunoaște pe Dumnezeu în măsura în care El ne cunoaște pe noi. Aceasta este o cunoaștere reciprocă, ce parcurge drumul de la *gnosis* la *agape* și care atinge desăvârșirea în „timpul” lui Dumnezeu, o teofanie descendentă.

Schema tripartită a Sfântului Irineu al Lyonului referitoare la vederea lui Dumnezeu prezintă limpede limitele și ascendența graduală a acesteia: vederea profetică, vederea prin Hristos – icoana Tatălui – și vederea desăvârșită, treimică, în Duhul Sfânt. În teologia Sfântului Irineu, întinericul sinaitic se împlinesște pentru Moise în lumina Taborului, când acesta, lipsit de frica morții, vede față către față, în dialog, pe Fiul transfigurat, iar această teofanie corespunde adevăratei întâlniri a omului cu Dumnezeu. De altfel, teofania taborică este subiectul predilect al patristicii, atunci când este relatată posibilitatea și complexitatea vederii lui Dumnezeu de către om, deoarece aceasta înseamnă implicit împărțirea din prezența Sa luminoasă și izvorătoare de viață, din Hristos – Lumina lumii, Ce Se descoperă neconținut fără a Se epuiza.

Locul central pe care-l ocupă această temă în preocupările Părinților rezultă din faptul că ea confirmă posibilitatea cunoașterii lui Dumnezeu de către om, fiind în același timp o anticipare eshatologică a timpului parusiac, când totul va fi

Datând din secolul al VI-lea d.Hr., mozaicul în care este reprezentată Schimbarea la Față a Domnului, din Mănăstirea „Sf. Ecaterina” de pe muntele Sinai, a devenit modelul iconografic canonic al acestui subiect.

îmbrăcat în haina luminii hristice, a lui Hristos preaslăvit. Această vedere, scăldată în lumină, este o consecință a îndumnezeirii omului, o stare firească, naturală, a celui care L-a găsit, căutându-L pe Dumnezeu în urcușul greu al Taborului și purtând cu sine setea nepotolită a întâlnirii cu El.

Împlinirea așteptărilor mesianice ale Sărbătorii corturilor

În același timp, transfigurarea taborică a lui Hristos nu trebuie ruptă de contextul vetero-testamentar, hermeneuții biblici găsind o legătură directă între acest eveniment și Sărbătoarea ebraică a corturilor. Sărbătoarea *Schimbării la Față* este, din această perspectivă, o împlinire mesianică a ei. Câteva amănunte relatate de sinoptici amintesc modul cum fiii poporului ales serbau acest eveniment ce le aducea aminte de peregrinarea strămoșilor în pustiul Egiptului și care era în același timp o manifestare a bucuriei, în așteptarea timpului mesianic. Precizarea evanghelistului Matei, conform căreia urcarea pe Tabor a avut loc „după șase zile” (cf. Matei 17, 1), veșmintele albe ale Domnului, urcarea pe munte pentru rugăciune (cf. Neemia 8, 15), îndemnul lui Petru de a face trei colibe, toate demonstrează faptul că prezența taborică a Mântuitorului este o împlinire a sărbătorii ebraice, așa cum de altfel toată Legea și proorocii, dar și manifestările ritualice mozaice și-au găsit sensul și împlinirea în El. Textul de la 2 Macabei, 2, 8 e poate cel mai semnificativ în a arăta că *Schimbarea la Față* este împlinirea așteptărilor mesianice ale Sărbătorii corturilor, când

evreii, prin atitudinea lor, anticipau venirea lui Moise și a lui Ilie, precum și vederea norului slavei: „Atunci... se va arăta slava lui Dumnezeu și norul, precum s-a arătat și lui Moise”. Astfel, ceea ce se anticipa atunci în sărbătoarea evreiască a fost experiat deplin pe Tabor.

Evenimentul *Schimbării la Față* ocupă un loc central în relatările sinoptice, fiind pus în legătură directă cu împlinirea făgăduinței făcute de Hristos Domnul: „Adevărat grăiesc vouă, sunt unii din cei care nu vor gusta moartea până nu vor vedea pe Fiul Omului venind în împărăția Sa” (Matei 16, 28). Fondul comun informațional, dar și amănuntele specifice fiecărui evanghelist sinoptic întregesc decorul teofanic al tabloului taboric și dau sens, în același timp, fiecărei atitudini. Poate părea curios faptul că cei trei evangheliști care relatează evenimentul de pe Tabor nu au fost de fapt martori direcți ai lui, iar evanghelistul Ioan, unul dintre martori, nu istorisește în Evanghelia sa acest eveniment, cum nici pe cel al botozului care, de asemenea, este un eveniment teofanic, unde Tatăl revelează aceleași cuvinte, ca pe Tabor. Hermeneuții au găsit un răspuns la această „omisiune” în faptul că Evanghelia iohanică este ea însăși o „teofanie permanentă”.

Taborul devine altarul în care se arată slava lui Dumnezeu

Știm din relatările biblice că Iisus urcă pe Tabor la șase zile după ce Petru îi spune că oamenii au păreri împărțite cu privire la identitatea Sa, confundându-L cu unii dintre profeti, însă el

Asemenea textului liturgic, icoana înfățișează conținutul evanghelic fără a fi o reproducere servilă a narațiunii lui.

În Biserica „Sf. Apolinare“ din Ravenna se află una dintre cele mai vechi reprezentări ale momentului Schimbării la Față a Domnului. Realizat în a doua jumătate a secolului al VI-lea, mozaicul central al bisericii din Ravenna, în partea lui superioară, descrie Schimbarea la Față a lui Hristos pe Muntele Tabor într-un mod simbolic, reprezentându-L pe Hristos printr-o cruce frumos împodobită, iar pe ucenicii prezenți atunci pe Tabor, sub forma unor miei.

➔ Îl identifică în calitate de Fiul al lui Dumnezeu. Tot Petru, în una dintre epistolele sale, prin mărturia sa, confirmă relațiile sinoptice, în calitate de martor al transfigurării: „Căci El a primit de la Dumnezeu Tatăl cinste și slavă, atunci când din înălțimea slavei un glas ca acesta a venit către El: Acesta este Fiul Meu Cel iubit întru care am binevoit. Și acest glas noi l-am auzit pogorându-se din cer pe când eram cu Domnul în Muntele cel sfânt“ (2 Petru 1, 16-18).

Aflat la limita a doi versanți ce încadrează începutul și sfârșitul activității pământești a Domnului, între asceza Quarantaniei și agonia Golgoatei, Taborul devine altarul în care se arată slava lui Dumnezeu, stabilind centralitatea operei hristice: transfigurarea omului în lumina dumnezeiască născută. Precizarea evanghelistului Luca, conform căreia aspectul feței lui Hristos s-a schimbat „în timp ce se ruga“, va da naștere unei eferescente mistice monahale ce vede posibili-

tatea participării la slava lui Dumnezeu pe calea rugăciunii. Omul duhovnicesc, prin experiență mistică, poate degusta încă din viața aceasta din fericirea veșnică a existenței transcendente. Exemplul concret este cel al Sfântului Pavel care „a fost răpit în rai și a auzit cuvinte de nepus, pe care nu se cuvine omului să le grăiască“ (II Corinteni 12, 4). Opera Sfântului Grigorie Palama, fundamentată pe teologia Sfântului Grigorie Teologul și a Sfântului Simeon Noul Teolog, este expresia clasică a dogmei creștine referitoare la această posibilitate. Contrar învățăturii teologiei occidentale a lui Varlaam, Sfântul Grigorie mărturisește că natura luminii taborice este manifestarea lui Dumnezeu Însuși, iar posibilitatea contemplării ei atrage după sine îndumnezeirea omului. Chiar dacă, după ființă, Dumnezeu rămâne incognoscibil, după slava Sa, El Se împărtășește arătându-Se celor curați cu ini-

ma, nu într-o formă rațională, ci ca o întâlnire interpersonală, lăuntrică, a omului cu Dumnezeu.

Stângăcia limbajului nu poate exprima inefabilul întâlnirii cu Dumnezeu

Teologia, în încercarea de a descrie realitățile divine, împiedicându-se de limitele limbajului, apelează la imagini-simbol ale creației, însă chiar și acestea sunt incompatibile cu natura necreată a lui Dumnezeu. Un fapt similar se întâmplă și în încercarea de a relata experiența mistică într-o formulă iconică, acolo unde stângăcia limbajului nu poate exprima inefabilul întâlnirii cu Dumnezeu.

Asemenea textului liturgic, icoana înfățișează conținutul evanghelic fără a fi o reproducere servilă a narațiunii lui, ci mai degrabă imaginea sensului tainic al cuvântului „cu nevoie de înțeles“.

În centrul icoanei Transfigurării este Hristos, îmbrăcat cu veșminte albe, cu nimb cruciform, încadrat de slava ovală (mandorlă), ce simbolizează întunericul sau adâncul cel de nepătruns al cunoașterii Sale.

Icoana este cuvântul concentrat, dar exprimat prin culori îmbinate armonice de iconograf. În cazul de față, sensul interior al *Schimbării la Față* este de a descoperi iconodulului că participarea la slava lui Dumnezeu este posibilă încă din lumea aceasta. Am putea spune că indiferent de subiectul abordat în icoană, ea are vocația de a înfățișa transfigurarea omului atins de lucrarea Duhului. Prezența iconică a lui Hristos transfigurat pe Tabor și împărtășirea apostolilor din lumina necreată este tema predilectă a iconarilor, de-a lungul istoriei creștine.

Primele reprezentări ale Taborului, datând din epoca lui Justinian și identificate în bisericile *Sfântul Apolinarie din Ravenna* și *Sfânta Ecaterina din Sinai*, exprimă în compoziția lor bucuria împărtășirii de prezența lui Dumnezeu și echilibrul dintre îndrăzneala accederii spre Dumnezeu și teama sfântă izvorâtă din conștientizarea nevredniciei morale. Aceste reprezentări preiconoclaste surprind nu doar vocația originară a omului de a contempla nemijlocit, îmbrăcat în lumină, pe Dumnezeu, ci mai ales proclamă îndumnezeirea naturii umane devenită posibilă prin intrarea Logosului în istorie *la plinirea vremii*, precum și capacitatea umană de a transfigura Universul prin participarea sa la viața în Hristos. Dacă mozaicul înfățișat în biserică din Ravenna este plin de simbol, cel din biserică *Sfânta Ecaterina* este recunoscut ca fiind modelul iconografic canonic al acestui subiect. Câteva elemente iconografice ale acestei compoziții au rămas definitorii pentru maniera de abordare a acestei teme în posteritate.

În continuare, voi analiza această compoziție pentru a desprinde câteva nuanțe care să trezească râvna de a face eforturi spirituale pentru a urca, epectatic, în lumina necreată a dum-

nezeirii, care înseamnă unirea cu Dumnezeu în dragostea Lui.

Reprezentările preiconoclaste ale Schimbării la Față

În centrul icoanei Transfigurării este Hristos, îmbrăcat cu veșminte albe, cu nimb cruciform, încadrat de slava ovală (mandorlă), ce simbolizează întunericul sau adâncul cel de nepătruns al cunoașterii Sale. Din trupul lui Hristos transfigurat izvorăsc raze ce ating pe profeti și apostoli, în timp ce două dintre ele sunt orientate spre partea superioară a compoziției. De-a stânga și de-a dreapta Mântuitorului se află Moise și Ilie, iar la picioarele Sale sunt cei trei apostoli care, stând în genunchi, sunt înfățișați exprimând atitudini calme, firești, părand să se bucure de prezența hristică. În același timp, în compoziție apar elemente specifice antichității creștine care nu vor mai fi prezente în reprezentările ulterioare. Între acestea, amintim câteva: faptul că singurul care poartă nimb cruciform este Hristos, prezența mâinii dumnezeiești în partea superioară a imaginii, absența muntelui din compoziție, iar în mijloc, în latura inferioară, prezența apostolului Petru culcat la picioarele Mântuitorului, care va fi înlocuită cu cea a Sfântului Ioan, prosternat în fața Mântuitorului. Mozaicul din biserică *Sfânta Ecaterina* este apreciat ca fiind cea mai autentică reprezentare a experienței mistice a omului care contemplă pe Dumnezeu într-o slavă. Gesturile și atitudinea apostolilor sunt pline de naturaleză, iar armonia lăuntrică exprimată pe chipul lor, pacea contemplativă și seninătatea chipului lor ne fac să înțelegem starea de grație a celor care își

împletesc existența în veșnicia iubirii divine, contemplând lumina necreată a lui Dumnezeu.

Dacă reprezentările preiconoclaste ale *Schimbării la Față* reflectă bucuria mistică izvorâtă din apropierea omului de Dumnezeu, de-a lungul timpului, pot fi observate în compozițiile cu această temă anumite elemente ce descriu îndepărtarea omului de slava divină, modificând prin aceasta schema iconografică inițială. Aceasta ar putea fi o reprezentare iconică a modului de înțelegere și receptare a sacralului de către generația de iconari sau artiști creștini, o sinteză a gândirii și a manierei de a simți. În aceste compoziții se reflectă o stare de fapt și anume neputința omului de a se împărtăși din slava dumnezeiască. Aceste modificări pot fi identificate mai ales în atitudinile apostolilor față de Hristos transfigurat, în precipitarea manifestată în gesturile lor, în teama care ia locul bucuriei și mai ales în îndepărtarea spațială progresivă față de Hristos. Toate aceste elemente sunt rezultatul neputinței omului în fața prezenței lui Dumnezeu.

Expresia iconografică a înstrăinării omului de prezența lui Dumnezeu

Echilibrul schemei iconografice a *Schimbării la Față* se rupe în secolul al XIV-lea, în epoca Paleologilor, sub influența tendințelor umaniste de reluare a vechiului elenism păgân, caracterizat prin tendința spre desacralizare, specifică neoplatonismului. În icoanele specifice acestei perioade nu mai transpare imaginea contemplării slavei divine, ci mai ales neputința omului de a se împărtăși din ea. Astfel, ucenicii sunt orbți de lumina prezenței lui Hristos și își acoperă fețele îndepărtându-se. Această manieră umanistă exploatează iconografic, de fapt, reacțiile psihologice și

Cântările bisericești din ziua de 6 august, din ziua sărbătorii Schimbării la Față, pun accent pe slava divină manifestată în fața apostolilor în conformitate cu gradul susceptibilității fiecăruia de a o primi. Poziția lor simbolizează diferitele feluri de a răspunde trupește la revelația divină făcută cunoscută lor.

Redescoperirea surselor patristice, dorința de reînnoțire a teologiei iconice cu vechiul canon iconografic ce afirmă posibilitatea vederii slavei lui Dumnezeu au dat naștere, în ultimele două secole, unor compoziții ce reevaluează elementele inițiale teologice ale artei iconografice specifice creștinismului primar.

Dacă în mozaicul din Egipt, fața lui Hristos este reprezentată în forma sa umană, în cel de la Ravenna, Iisus apare reprezentat prin crucea frumos împodobită, care are în centrul ei doar Chipul Mântuitorului.

trauma emoțională ce cuprind pe apostoli care nu mai sunt transfigurați de lumină, ci înspăimântați, iar această atitudine de respingere este asimilată păcatului, ca stare firească a umanității căzute ce este incompatibilă cu dumnezeirea. Chiar cei doi profeți nu mai apar înfățișați în intimitatea prezentei luminoase hristice, în interiorul mandorlei, ci pe piscuri diferite, care în multe cazuri, prin tehnica iconografică, simbolizează distanța și inaccesibilitatea. Între particularitățile acestei abordări, mai putem aminti introducerea grupurilor de ucenici ce urcă și coboară Taborul, modificarea morfologică a mandorlei care împrumută o complexitate circulară alcătuită din figuri geometrice întretăiate, ca suprapunere de romburi concentrice ce este asimilată unei înțelegeri treimice a compoziției. Toate aceste influențe vor reuși să deplaseze centrul de greutate al înțelegerii icoanei *Schimbarii la Față*, care nu mai înfățișează lumea transfigurată de prezența luminoasă a lui Hristos, ci reflectă tensiunea psihologică a unei lumi desfigurate, căzute în impulsul propriilor neputințe.

Unii specialiști în teologia icoanei afirmă că această nouă schemă iconografică nu ar fi rezultatul Renașterii umaniste sau al decăderii artei bizantine, ci al speculațiilor cercurilor isihaste referitoare la lumina necreată și inaccesibilă a lui Hristos, Care singur rămâne învăluit în slava eliptică a dumnezeirii. Aceste modificări iconografice însă nu pot fi atribuite isihastilor, care afirmă de fapt contrariul, și anume faptul că omul are posibilitatea de a participa la lumina necreată încă din lumea aceasta. Iconoclasmul a fost, ca mișcare mistică, tocmai o replică dată umanismului bizantin, prin Sfântul Grigorie Palama și Sfântul Simeon Noul Teolog.

Impunându-se, această nouă formulă iconografică, a dat naștere unui pas extrem pe calea înstrăinării omului de prezența lui

Dumnezeu în secolul al XVIII-lea. În compozițiile iconografice din această perioadă, distanța dintre dumnezeire și umanitate este subliniată cu intensitate, Hristos este înfățișat pe vârful Taborului, în partea superioară a compoziției, iar apostolii, în partea opusă, rostogolindu-se până la poalele muntelui și ferindu-și privirea de lumina divină care îi arde, părând a fi învinși de prezența acesteia. O astfel de perioadă de maximă decadență iconografică este expresia pierderii și deformării mesajului taboric.

Redescoperirea surselor patristice, dorința de reînnoțire a teologiei iconice cu vechiul canon iconografic ce afirmă posibilitatea vederii slavei lui Dumnezeu au dat naștere, în ultimele două secole, unor compoziții ce reevaluează elementele inițiale teologice ale artei iconografice specifice creștinismului primar. Această nouă tendință readuce pe apostoli în apropierea lui Hristos și îi înfățișează într-o naturalitate a exprimării gestuale, într-un firesc al prezenței lor domnice de a rămâne aproape de El și afirmă, în același timp, posibilitatea vederii lui Dumnezeu și a transfigurării omului.

Aureola cruciformă, un element iconografic specific Antichității creștine

Revenind la modelul canonic reprezentativ pentru Ortodoxie, am putea spune că elementele ce îl compun sunt purtătoarele pline de simbol ale teologiei scripturistice înfățișate într-o formulă unitară încheșată, ce ne vorbește despre transfigurare și lumină. Centrul compoziției ni-L înfățișează pe Hristos, subliniindu-se în felul acesta hristocentrismul ce caracterizează întreaga viață creștină. Spre El converg toate existentele și sensurile, revendicându-și izvorul în cuvântul prin care toate s-au făcut. Privirea Sa este blândă și pătrunzătoare și nimic nu pare să tulbure atmosfera plină de lumină, chiar dacă subiectul dia-

În mozaicul de la Ravenna, Dumnezeu Tatăl apare simbolizat de mâna care binecuvintează din cer întreaga scenă.

logului său cu Moise și Ilie este răstignirea Sa. Hainele Sale scăldate în lumină confirmă preaslăvirea Sa și anticipează zorii Învierii. Ele par să spună că Cel transfigurat nu este din lumea aceasta și simbolizează realitățile cerești. Chipul Său divin este încadrat de un nimb cruciform care este simbol al dumnezeirii hristice și care ne revelează faptul că Hristos, chiar preaslăvit, păstrează o anumită atitudine chenoitică, deoarece El este Cel ce va fi răstignit. Aureola cruciformă este un element iconografic specific Antichității creștine. În mâna stângă Hristos poartă o carte ce mărturiseste că El este Cuvântul întrupat, iar conținutul acestei cărți nu poate fi decât Legea cea nouă, ce desăvârșește pe cea veche. Este motivul pentru care Moise, cu tablele Legii vechi în mâini, se apleacă spre Hristos, într-o atitudine ce ne face să înțelegem acest lucru. Mâna dreaptă a Mântuitorului este înfățișată binecuvântând în semn de confirmare și pecetluire a mărturisirii lui Petru care, prin Duhul, a văzut în Iisus pe Fiul lui Dumnezeu.

Pe munte, Hristos este înfățișat încadrat într-un cerc de slavă, care de-a lungul istoriei iconografice va avea formă rotundă sau ovală. În epoca primară a artei creștine, mandorla avea forma rotundă și includea în interiorul ei pe cei doi profeți, care în timpul vieții lor terestre experimentaseră prezența luminoasă a lui Dumnezeu în Sinai și Horeb. Cercul simbolizează perfecțiunea, lumea transcendentă și cerul cosmic și de aceea cei doi profeți sunt incluși în interiorul său, deoarece fac parte din lumea dreptilor lui Dumnezeu. Ulterior, forma sa se va prelungi, spiritualiza, înconjurând doar prezența lui Hristos și excluzând din interiorul ei pe a celor doi profeți. Începând cu secolul al XII-lea, mandorla ce îl înconjoară pe Hristos va conține cercuri concentrice de lumină ce devin cu atât mai întunecate, cu cât se apropie de centrul ei, simbolizând prin aceasta inaccesibilitatea ființei divine care este îmbrăcată, așa cum teologhisește Dionisie Areopagitul, în *întunericul supraluminos*. Întunericul din spatele lui Hristos mai apare și-n icoanele *Nașterii* și *Învierii*

În primele reprezentări ale *Schimbării la Față*, în partea superioară a compoziției, în norul divin apare mâna dumnezeiască ce binecuvintează și care simbolizează prezența lui Dumnezeu Tatăl, Care indică dumnezeirea Fiului.

Icoana realizată de iconograful Dodekaorton-ului (icoanele celor douăsprezece Praznice Împărătești) de la Mănăstirea Dionisiu (Sfântul Munte Athos) este o variantă unică a temei *Schimbării la Față*. Urmărind exact descrierea Evanghelică, iconograful include în compoziția sa pe lângă tema centrală, scenele urcării și coborârii de pe Muntele Tabor.

➤ *Domnului*. Cercurile concentrice reprezintă ierarhizarea etapizată a cunoașterii epectatice a lui Dumnezeu de către om, dar și concentrarea ființei incognoscibile în Persoana Fiului lui Dumnezeu. Prezentarea mandorlei în degrade arată, pe de altă parte, și dinamismul energiilor necreate ale lui Dumnezeu în intimitatea treimică, dar și în raport cu lumea. De aceea, cu cât se îndepărtează de centralitatea lui Hristos, cercurile devin mai luminoase. Razele care-i ating pe profeti și apostoli se unifică în punctul cel mai întunecat al mandorlei, adunând cercurile în unitatea treimică, acolo unde toate razele harului, ale energiei divine, coexistă treimic și fac din întreaga compoziție un tot unitar, ce-și găsește sensul în Izvorul Hristos. Cu cât se îndepărtează de centru, razele nu fac altceva decât să arate diversitatea și lipsa de înțelegere, evidențiind pe apostoli care, neînțelegând pe deplin fenomenul, „nu mai știu

ce să spună”. În același timp, cercurile concentrice simbolizează timpul, ca succesiune de momente identice între ele și care, cu cât se apropie mai mult de creație, cu atât devine mai zdrobitor, iar cu cât este răscumpărat de om în urcușul spre Dumnezeu, devine un timp al lui Dumnezeu asimilat veșniciei.

Începând cu epoca Paleologilor, mandorla va crește în complexitate, fiind străbătută de două romburi suprapuse, în ideea de a sublinia dinamismul energiilor divine. Se știe că cercul alăturat figurii pătrate este imaginea dinamică a unei dialectice între ceresul spre care aspiră omul și terestru în care este circumscris de fapt. În icoana *Schimbării la Față*, cele două figuri geometrice simbolizează, de fapt, îndumnezeirea firii umane, transfigurarea chipului uman. În unele reprezentări, mandorla este străbătută de două

triunghiuri suprapuse, orientate în sens opus, unul cu vârful spre cer, iar celălalt cu vârful spre pământ, amândouă simbolizând prezența treimică pe de o parte, iar prin orientarea lor teologhiesc despre înomenirea lui Dumnezeu și îndumnezeirea omului.

Locul întâlnirii cu Dumnezeu

În primele reprezentări ale *Schimbării la Față*, în partea superioară a compoziției, în norul divin apare mâna dumnezeiască ce binecuvintează și care simbolizează prezența lui Dumnezeu Tatăl, Care indică dumnezeirea Fiului. Această reprezentare va fi omisă începând cu secolul al VIII-lea, ca o consecință a Sinodului Quinisext, care interzice prin Canonul 82 reprezentarea simbolică a lui Dumnezeu. Acesta este momentul în care Hristos apare în compoziție binecuvântând și înlocuind vechea reprezentare.

Muntele simbolizează apropierea de Dumnezeu și îndepărtarea de tot ceea ce este lumesc, accesarea spirituală prin despățimire. El este locul predilect al rugăciunii hristice și al teofaniei prin excelență. În primele reprezentări ale *Schimbării la Față*, muntele lipsește, iar aceasta poate fi pusă în relație cu controversile legate de locul în care s-a petrecut acest eveniment. Sfânta Evanghelia nu ne spune care este numele muntelui pe care Hristos S-a schimbat la față, ceea ce înseamnă că orice munte înalt poate fi un loc de întâlnire cu Dumnezeu și unde, prin efort ascetic, poți să intri în lumina cea necreată a lui Dumnezeu. Începând cu secolul al IV-lea însă, apare în teologie numele muntelui, astfel Taborul va ocupa un loc destul de generos în compoziție, simbolizând prin culmile sale terasate, asemenea treptelor, ideea de urcuș epectatic. Muntele este martorul transfigurării și al împărtășirii din lumină a apostolilor, dar și al îndepărtării lor, al neputinței și groazei ce-i cuprinde la vederea luminii, așa cum sunt reprezentări în epoca Paleologilor. Tot în această perioadă, încep să apară în compoziție trei vârfuri muntoase ce pot sugera pe de o parte ideea treimică a icoanei, iar pe de alta, prin conformația lor fizionomică, îndepărtarea și neputința apropierei de Dumnezeu. Cele trei vârfuri sugerează de altfel și tripticul teofanic în care Sinaiul și Horebul își pleacă vârfurile pleșuve în fața Taborului, unde Dumnezeu Se manifestă tripersonal.

Martorii transfigurării

Moise și Ilie sunt cei doi vizionari ai Vechiului Testament ce L-au întâlnit pe Dumnezeu în munte după ce s-au nevoit ascetic prin post și rugăciune. Ei simbolizează Legea și proorocia, iar prezența lor de o parte și de alta a lui Hristos arată faptul că Hristos este împlinirea acestora, sensul lor real. Este confirmarea faptului că Hristos n-a venit să strice Legea sau

Hristos nu Se transfigurează pentru a vorbi apostolilor despre posibilitatea îndumnezeirii, ci pentru a le spune că această realitate este inaccesibilă și că omului îi este interzisă apropierea de Dumnezeu.

proorocii, ci să descopere înțelesul tainic al lor. Prezența profetilor este răspunsul dat mărturisirii lui Petru și anume că Hristos nu se confundă cu Ilie sau cu un alt profet, ci este distinct de aceștia și mai mare decât ei. Hristos este împlinirea profetiilor mesianice și inițiatorul Legii noi a iubirii. Cei doi profeti simbolizează, în același timp, Biserica biruitoare, cerul sfinților ce înconjoară tronul divin în cercuri concentrice și cântă „Sfânt, Sfânt, Sfânt...”. Ei sunt aleși ca martori ai transfigurării pentru că au experimentat focul slavei lui Dumnezeu: Moise, în Sinai, se umple de lumina lui Dumnezeu, iar Ilie e răpit într-un car de foc. Sfântul Maxim Mărturisitorul vede în prezența lor cele două căi care duc pe om la îndumnezeire, calea căsătoriei și a călugăriei. În același timp, cei doi sunt unealta lui Dumnezeu: unul închide și deschide cerul și înviază morții, iar altul e biciul lui Dumnezeu ce pedepsește pământul. Prezența lor ca reprezentanți ai Vechiului Testament, alături de apostoli ca reprezentanți ai Noului Testament, arată faptul că cele două testamente sunt unificate în Hristos.

Petru, Iacov și Ioan sunt apostolii găsiți vrednici să contemple slava taborică, așa cum tot ei au fost martori și la învierea fiicei lui Iair (cf. Marcu 5, 37), sau la rugăciunea din Grădina Ghetsimani (cf. Marcu 14, 33). Ei sunt în număr de trei, deoarece în Legea lui Moise era precizat faptul că pentru afirmarea unui adevăr era nevoie de mărturia a doi sau trei martori: „Orice pricină să se dovedească prin spusa a doi sau trei martori” (Deuteronom 19, 15), însă numărul lor trebuie evaluat și în raport cu misterul treimic ce transpare în întreaga compoziție. Reprezentarea lor în apropierea lui Hristos și urcușul lor pe Tabor pot fi o prefigurare a ascensiunii mistice a omului spre Dumnezeu. În primele reprezentări, Petru este înfățișat în centru, la picioarele Mântuitorului, încadrat de cei doi apostoli, tocmai pentru a se sublinia confirmarea mărturisirii acestui apostol făcută cu șase zile înainte de transfigurare. Ei sunt înfățișați cuprinși de somn, așa cum mărturiseste Evanghelistul Luca (cf. Luca 9, 32). În reprezentările ulterioare, locul lui Petru va fi luat de apostolul Ioan, în atitudine de prosternare. Primele reprezentări iconografice îi prezintă pe apostoli în stare de rugăciune și uimire, pătrunși de fiorul prezenței divine și al bucuriei împărtășirii de slava lui Dumnezeu care îi face să uite de ei înșiși și să-și dorească înveșnicirea acestui moment. La vederea slavei și la auzul glasului Tatălui, ei s-au înspăimântat și au căzut cu fețele la pământ, într-o atitudine de adorare, specifică celui ce conștientizează prezența lui Dumnezeu, asemenea lui Moise, înaintea rugului aprins, sau a sutașului care îi spune Mântuitorului că nu este vrednic să intre sub acoperișul casei lui. Această stare interioară de înspăimântare a apostolilor este firească pentru cel încă nepregătit ascetic și mistic pentru întâlnirea cu Dumnezeu. Unii teologi vorbesc despre faptul că pe Tabor nu Hristos S-a schimbat la față, deoarece la

Dumnezeu „nu este schimbare sau umbră de mutare” (Iacov, 1,17), ci apostolilor li s-au deschis ochii ca să-L vadă pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, întru slava Sa, așa cum la Emaus ucenicilor Luca și Cleopa li s-au deschis ochii și au înțeles că străinul ce i-a însoțit pe cale era Hristos. Deschizându-li-se ochii, apostolii au văzut slava lui Dumnezeu și au simțit prezența Sfintei Treimi, fiind animați de acel *misterium tremendum* care îi revelează cine și ce ești în raport cu Dumnezeu și trasează prăpastia dintre creat și necreat. Începând cu epoca Paleologilor, această stare a apostolilor va fi exagerată într-o complexă analiză psihologică, ce a avut ca rezultat îndepărtarea lor din ce în ce mai mult de centrul compoziției până în partea inferioară, la poalele muntelui, și va determina înțelegerea opusă a mesajului taboric. În aceste compoziții, Hristos nu Se transfigurează pentru a vorbi apostolilor despre posibilitatea îndumnezeirii, ci pentru a le spune că această realitate este inaccesibilă și că omului îi este interzisă apropierea de Dumnezeu. Însă acest mesaj eronat este contrazis de Hristos, Care după momentul transfigurării se apropie de apostoli pentru a-i ridica, spunându-le: „Sculati-vă și nu vă temeți!” (Matei, 17, 17). Aproximarea sau îndepărtarea ucenicilor de Mântuitorul în reprezentările iconice și evoluția acestei scheme

iconografice reflectă de fapt modul de a percepe, de-a lungul istoriei creștine, relația dintre om și Dumnezeu.

Icoana Schimbării la Față este plină de Treime

Toate aceste elemente studiate, biblice și iconografice, sunt parte a unui tot unitar, a unui întreg, dând unitate și consistență temei tratate iconic. Este o efuziune luminoasă ce atinge întreaga creație, transfigurând-o și făcând-o părtaşă energiilor Taborului. Alături de mesajul fundamental, și anume posibilitatea împărtășirii omului din slava divină, icoana *Schimbării la Față* este plină de Treime. Hristos, pe Tabor, nu vrea să Se arate apostolilor doar în ipostaza de Dumnezeu Fiul, ci mai ales să arate că Dumnezeu este Treime de persoane. Analizând această perspectivă, iconarul sugerează închinătorului acest adevăr, știind bine că arta vizuală antică creștină era prin excelență o cale de transmitere a dogmei. Astfel, în partea superioară a compoziției este prezentă Treimea divină, Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Mâna dumnezeiască, ca element iconic specific antichității creștine, este imaginea vocii Tatălui ceresc ce confirmă dumnezeirea Fiului;

În primele reprezentări ale *Schimbării la Față*, muntele lipsește. El apare reprezentat începând cu secolul al IV-lea, simbolizând apropierea de Dumnezeu și îndepărtarea de tot ceea ce este lumesc, și, de atunci, ocupă un loc destul de generos în compoziție. Astfel se explică faptul că Evanghelia nu dă numele muntelui. „Tabor” este moștenirea Sfintei Tradiții.

Icoana *Schimbării la Față* ne vorbește despre o lume ce trebuie să urce muntele transfigurării, să acceadă spre originile ei celeste, ieșind din valea plângerii și a uitării de Dumnezeu.

„Schimbarea la Față”, o miniatură dintr-o Evanghelie din depozitul Centrului Național de Manuscrise din Tbilisi, Georgia, datând din anul 1300

Fiul este Cel ce împlineste planul divin în ascultare chenotică; iar lumina Duhului se odihnește peste Fiul, prefigurând lucrarea ulterioară, îndumnezeitoare, asupra omului.

Centrul compoziției este ocupat de Treimea divino-umană, în care sunt reprezentați Fiul Omului și cei doi profeti care nu mai aparțin mundanului efemer, ci lumii veșnice a lui Dumnezeu. Fiul lui Dumnezeu înomenit îndumnezeiește firea umană și devine chintesența teologiei și a vietii mistice creștine, dezideratul omului atins de dorul unirii cu Dumnezeu. Tot în partea mediană a compoziției sunt înfățișate trei piscuri muntoase care sunt separate prin prăpăstii foarte adânci, tocmai pentru a se arăta că unitatea mistică a întâlnirii omului îndumnezeit cu Dumnezeu condescendentă a lui Dumnezeu nu anulează granitele firii umane, ci este tocmai unitatea în diversitate, specifică unirii mistice dintre om și Dumnezeu. Aceste trei piscuri au însă și rolul de a da sens revelației veterotestamentare nedesăvârșite și împlinirea acesteia în teofania treimică noutestamentară. Taborul treimic dă sens Sinaiului și Horebului, adunând în sine bogăția descoperirilor plenare divine. Cele trei piscuri, prin lipsa vegetației, simbolizează pustia și înălțimea. Este spațiul unde supraviețuirea este extremă și tocmai de aceea devine locul predilect al pustnicilor și al înșetaților de Dumnezeu, care înțeleg

faptul că întâlnirea cu El nu este condiționată de lucrurile sau bucuriile ce cad sub incidența lumii acesteia. El este locul ascezei și al minunii care face să iasă apă din piatră și să cadă mană din cer, este spațiul noului eden, în care omul este chemat la transfigurare și, în același timp, locul unde lumina Duhului hrănește și adapă, îmbracă și vindecă nevoile ascetului. Într-adevăr, dacă în loc pustiu și desertic credința ți se inflamează ca piatra seacă, atunci din acea piatră izvorăște apa vietii, mana cade din cer, iar la orizont se profilează pământul făgăduinței.

Lumina Duhului îmbracă treimea divino-umană și arde afectele umane, le încinge până se aseamănă chipului divin și anulează consecințele nefericite ale lor, înduhovnicindu-le. Lumina difuză a profilului uman se diminuează în focul divin care, în același timp, prin ardere, consumă păcatul din ființă, dinamizează perihoretic ființa umană în comunicarea energiilor teandrice, încălzește inima de focul dragostei divine și propulsează ființa umană apoi spre întâlnirea plină de lumină cu Dumnezeu.

În partea inferioară a compoziției se află treimea umană ce accede spre îndumnezeire. Apropierea sau îndepărtarea de prezența lui Hristos, seninătatea întâlnirii cu El sau prăbușirea crispată, provenită din groaza simțită la vederea luminii orbitoare și respingătoare a dumnezeirii

arată de fapt sinuozitatea căii spre îndumnezeire, rezultată din tensiunea capricioasă a firii umane. Nedesăvârșirea firii umane rămasă încă sub incidența propriilor tendințe materializante naște ideea construirii a trei colibe, apostolii neînțelegând că Fiul Omului „nu are unde să-și plece capul”, iar locuința Lui este în inima omului. Nici profetii nu aveau nevoie de aceasta, lumina Duhului fiindu-le singurul veșmânt necesar. În același timp, treimea apostolilor poate sugera și chipul omului chemat la desăvârșirea asemănării cu Dumnezeu și în felul acesta la împlinirea umanului în Hristos.

Cele trei triade compoziționale sunt concentrate în slava în degradeuri de lumină din ce în ce mai întucate până la focalizarea lor în Hristos, născând în felul acesta ideea de ierarhizare dionisiană și de cunoaștere epectatică mistică.

Risipitor sau harnic, copilul lui Dumnezeu este chemat la transfigurare

Așadar, icoana *Schimbării la Față* ne vorbește despre o lume ce trebuie să urce muntele transfigurării, să acceadă spre originile ei celeste, ieșind din valea plângerii și a uitării de Dumnezeu. Să nu uităm că, la poalele muntelui, ceilalți apostoli și-au dovedit neputința în a vindeca pe copilul lunatic. Nu au putut învinge răul pentru că încă nu urcaseră muntele nevoițelor ascetice, pentru ca apoi să primească putere asupra duhurilor necurate de la Dumnezeu Cel descoperit în inima lor. Poalele muntelui sunt simbolul necredinței și al neputinței ce duc la desfigurarea ființei umane până la tenebrele cele mai adânci ale îndepărtării de Dumnezeu, până la demonism, până la opusul îndumnezeirii. Când omul nu mai este templu al Duhului Sfânt, atunci inima lui rece nu mai este atinsă de raza slavei lui Dumnezeu, iar el se află în iadul disperării și al vidului existențial, al singurătății absolute. Poalele muntelui sunt semnul idolatriei, al înlocuirii lui Dumnezeu cu un fals dumnezeu, născut din suma dorințelor concupiscente umane. Ca și odinioară la poalele Sinaiului, omul modern își fabrică după chipul și asemănarea sa un nou dumnezeu. Creștinul modern, chiar dacă mecanismul tehnician al societății îi planifică sau programează timpul și existența până în cele mai mici amănunte, iar rețetele de succes profesional și cotidian par să-i întregească preocupările zilnice, nu trebuie să ignore faptul că toate acestea sunt proiecția strictă a factorului uman, a unei vietii secularizate, iar Dumnezeu rămâne Același ieri și azi și în veci, iar omul trebuie să stea în relație filială cu El. Risipitor sau harnic, copilul lui Dumnezeu este chemat la transfigurare, la înțelegerea rolului pe care îl are în universul lăsat lui spre administrare, ca rege al creației, pe care trebuie să o transfigureze după chipul și asemănarea sa.

Dumnezeu tămăduiește prin lucrarea harului sfânt

Tradiția creștină vede suferința și durerea ca pe o consecință negativă a căderii în păcat, pe care Dumnezeu nu a voit-o, însă o îngăduie, ca pe o metodă de pedagogie spirituală. Așadar suferința nu e considerată pedeapsă pentru păcat, impusă de un Dumnezeu al mâniei, nici nu se explică pur și simplu ca o funcție a teodiceei, iar tradiția ortodoxă nu înțelege prin suferință nici o condiție sau un imperativ esențial pentru mântuirea și iertarea noastră, pentru că prețul plătit pentru aceasta, după cum spune Sfântul Apostol Pavel, este asumat în întregime prin suferința și jertfa lui Hristos, Care a pățimit pentru noi, în locul nostru.

Boala, deși un opus al ordinii voite de Dumnezeu atunci când a creat lumea și pe om, nu poate fi socotită un rău, decât în planul naturii fizice a trupului. Sfinții Părinți vorbesc chiar despre un aspect pozitiv al bolii trupești, în măsura în care, folosindu-se cu înțelepciune de ea, omul poate să dobândească foloase duhovnicești, schimbând într-un instrument de mântuire ceea ce inițial a fost semnul pierzării, după cum aflăm de la Sf. Ioan Gură de Aur.

În boală, Dumnezeu îi cântărește răbdarea omului

Astfel înțeală și trăită, boala nu-l mai zdrobește pe om sub povara acestui „trup al morții” în care îi este dat să viețuiască (Romani 7,24), ci, dimpotrivă, îl întoarce și-l apropie de Dumnezeu. Sfântul Isaac Sirul, adresându-se celui copleșit de boli și suferințe trupești, îi dă acest sfat: „Ia aminte la tine și vezi leacurile cele multe aduse de Doctorul cel adevărat pentru sănătatea omului celui dinăuntru, căci bolile le

îngăduie Dumnezeu pentru sănătatea sufletului”. (apud, Jean-Claude Larchet, „Creștinul în fața bolii, suferinței și morții”). De aceea Sf. Ioan Gură de Aur, subliniind rolul dificil al păstorului de suflete, care încearcă să administreze antidotul sufletesc nu silind, ci arătând necesitatea lui, chiar și atunci când trebuie să taie sau să ardă partea bolnavă, socotește supărarea, suferința și durerea pricinuite de boală, ca amărea unui medicament cu gust rău și neplăcut, dar care ne face bine.

Dumnezeu tămăduiește pe fiecare om prin lucrarea harului sfânt, prezent în Biserică, prin Sfintele Taine, mai ales prin taina vindecării consacrată de Tradiția Bisericii ca Taina Sfântului Maslu, în mod particular, conform firii, stării și situației lui speciale, făcându-l pe acesta activ din punct de vedere spiritual: „cine a suferit cu trupul a isprăvit cu păcatul” (I Petru 4, 1). În boală, Dumnezeu îi cântărește răbdarea omului, dar și îi dă puterea de a o îndura și a o depăși, făcându-l conștient de ajutorul Său. Mântuitorul Hristos vindecă pe fiica femeii cananeence, împlinind rugăciunea ei, dar vindecă, fără să se lase rugat, și mulțime de neputincioși aruncați la picioarele Lui, iar despre boala lui Lazăr, El spune că aceasta nu este spre moarte, ci spre slava lui Dumnezeu.

Prin Biserică, programe sociale pentru bolnavi

Din păcate, medicina clasică astăzi elimină dimensiunea psihologică și spirituală a bolnavu-

lui și a bolii, deși în nenumărate cazuri se arată limitată și neputincioasă, în ciuda descoperirilor științifice și mijloacelor ultramoderne de care dispune.

Așa se face că, astăzi, medicina este divizată într-o mulțime de discipline, care nu se ocupă decât strict de o anumită parte sau organ al trupului, astfel un cardiolog nu vede în pacientul său decât o inimă, gastro-enterologul un stomac s.a.m.d.. Spre deosebire de medicina clasică, Biserica îngrijește credincioșii bolnavi sufletește și trupește, adaptându-se la structura sufletească și nevoile duhovnicești ale acestora.

Pastorația bolnavilor prezintă mai multe dificultăți, pentru că nu este ușor să redai unui suferind pacea adevărată, cerându-i resemnarea în dureri și redobândirea încrederii în puterile lui trupești și sufletești. Sentimentul că sunt abandonat și simțul pierderii controlului asupra propriei vieți este cel mai greu chin pe care îl trăiesc bolnavii. Acest sentiment este întărit și de faptul că, în faza finală a vieții celor grav bolnavi, doctorii și ceilalți îngrijitori tind să se retragă, de aceea Biserica vine în întâmpinarea acestei probleme, prin programe sociale menite să îl facă pe cel bolnav să se simtă integrat în marea familie a Bisericii. Prin slujitorii ei, Biserica urmărește ca nici un om să nu fie lipsit de hrana cea duhovnicească, în primul rând prin Sfânta Euharistie, care tămăduiește, duhovnicul fiind cel ce cunoaște și se preocupă de starea bolnavilor, îndemnându-i spre rugăciune, pregătindu-i pentru a fi vrednici primitori de Hristos. (pr. Mitică BIGHIU, Parohia Ion Creangă)

Prima slujbă de Sfântul Maslu oficiată în Catedrala Rusaliilor din Onești

Preoții Protopopiatului Onești au săvârșit joi, 9 august, Sfânta Liturghie în Catedrala „Pogorârea Sfântului Duh“ din Onești. Slujba a fost oficiată pentru prima dată în biserica mare a parohiei „Pogorârea Sfântului Duh“, cu binecuvântarea Preasfințitului Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului.

Sfânta Liturghie a fost urmată de Taina Sfântului Maslu în prezența credincioșilor veniți la slujbă din Onești, dar și din comunele învecinate, chiar și din Brăila și Brașov. Cei aproape 1.000 de oameni s-au închinat cu acest prilej icoanei făcătoare de minuni a Măcii Domnului de la Trifefști, adusă în catedrală de miercuri, 8 august. Primirea sfintei icoane a fost urmată de Agheazma mică și de citirea rugăciunilor pentru ploaie.

De la pr. protopop Constantin Alupei am aflat că „Această slujbă misionară cu toți preoții Protopopiatului Onești a fost planificată încă de la începutul anu-

lui, ca să ne rugăm pentru toți bolnavii parohiilor noastre. La începutul acestei luni s-a ivit oportunitatea de a sluji pentru prima dată Sfânta Liturghie în Catedrala „Pogorârea Sfântului Duh“ din Onești, pentru că s-au finalizat lucrările la acoperiș și mare parte din exteriorul sfântului lăcaș,,

Credincioșii prezenți la acest moment de rugăciune au rămas impresionați de Liturghia și Taina Sfântului Maslu oficiate de soborul de preoți. Rând pe rând, părinții au citit Evanghelia, Apostolul și rugăciunile din cadrul Tainei Sfântului Maslu. „Am mulțumit cu toții lui Dumnezeu pentru că ne-a ajutat ca, după 22 de ani, să putem sluji în partea de sus a catedralei. Avem nădejdea că într-un viitor cât mai apropiat se vor termina lucrările interioare. În rugăciunile noastre l-am avut și pe Sfântul Apostol Matia, pomenit în calendarul Bisericii Ortodoxe pe 9 august, ca să fie rugător înaintea lui Dumnezeu pentru noi“, a adăugat pr. paroh Constantin Alupei. (pr. Ctin GHERASIM)

Raze de spiritualitate ortodoxă la Măgurești

Creștinii ortodocși din Parohia „Nașterea Maicii Domnului“ Măgurești au trăit în perioada 6-8 iulie 2012, momente de bucurie duhovnicească, prilejuate de împlinirea unei dorințe mai vechi privind înălțarea unui lăcaș în care activitățile social-filantropice și cultural-caritative să se desfășoare în mod sistematic, după principii de organizare moderne. Duminică, 8 aprilie, așezământul a fost sfințit de PS Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului. Bucuria împlinirii acestei năzuințe a fost amplificată de faptul că au venit în mijlocul nostru racla cu moaștele a peste 20 de sfinți și a veșmântului Sf. Cuv. Parascheva din Catedrala Arhiepiscopală din Roman, precum și Icoana făcătoare de minuni a

Maicii Domnului din Mănăstirea Giurgeni - Neamț. Am dorit cu toții ca evenimentul sfințirii noului lăcaș patronat de Sfinții și Dreptii Părinți Ioachim și Ana să fie un început al concretizării „liturghiei de după liturghie“, iar pentru acest lucru necesar în lucrarea noastră pentru dobândirea veșniciei, am chemat în ajutor „sfinții cei bineplăcuți lui Dumnezeu“. Cum, în Biserică nimic nu e întâmplător, ci, totul se derulează sub directa supraveghere și purtare de grijă a lui Dumnezeu, cu binecuvântare Preasfințitului Ioachim Băcăuanul, am închinat acest așezământ Sfinților și Dreptilor Părinți Ioachim și Ana, în semn de recunoștință și păstrare vie a memoriei celui care a fost Ioachim Mareș, Episcopul Hușilor, trecut la cele

veșnice în anul 2009, care, ca fiu al satului Măgurești, s-a îngrijit, atât ca preot, dar mai ales ca arhieru, de însănătoșirea permanentă a vieții duhovnicești din Măgurești, el însuși implicându-se în diverse aspecte misionare desfășurate cu regularitate în rândul credincioșilor noștri. E suficient să amintim faptul că în cei 8 ani cât a durat restaurarea totală a Bisericii din Măgurești (1977-1985), părintele Ioan Mareș pe atunci a avut o contribuție decisivă pentru ca Biserica satului natal să arate ca o „mireasă a lui Hristos“, împodobită cu mobilier de înaltă calitate și măiestrie artistică, pardoseală de marmură, pictură neobizantină realizată în tehnica frescă și alte podoabe care până astăzi îi oferă o înfățișare cu totul aparte. (Pr. Sorin Mariș)

Rolul sacroterapiei Bisericii în societate

Reprezentanți ai instituțiilor spitalicești din toate orașele județului Bacău, ai celor mai importante fundații și ONG din această zonă, au participat în zilele de 16-17 iulie, la Centrul rezidențial de îngrijire a persoanelor vârstnice „Sfântul Ștefan cel Mare” Hârja, la simpozionul „Modele de bune practici în asigurarea de servicii integrate (socio-medice și religioase)”.

Organizat cu prilejul Anului omagial al Tainei Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor, simpozionul a debutat prin cuvântul de binecuvântare al Preasfântului Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului.

Scopul Bisericii: a fi prezentă cât și unde trebuie

PS Părinte Ioachim a evidențiat rolul sacroterapiei Bisericii în societate: „În viața noastră de toate zilele uităm că Dumnezeu ne poartă de grijă în chip nevăzut. Aici și acum El nu are alte mâini decât mâinile noastre, nu are altă formă decât forma noastră creatoare, nu are altă voință decât voința noastră. În ființa lui Dumnezeu nu există opțiunea de rău, totul fiind pozitiv. Noi cunoaștem puțin din ceea ce este Dumnezeu în ființa lui. Ceea ce avem noi din El este chipul, care trebuie modelat. Noi îl simțim pe Dumnezeu atunci când avem nevoie de ajutorul celuilalt. Dumnezeu ne-a creat ca să trăim în comuniune de persoane. Comuniunea presupune ca fiecare să se regăsească în celălalt și să-l accepte așa cum este. Copiii și bătrânii au nevoie de sprijinul nostru. Iar bătrânețea nu trebuie să fie o fatalitate, ci o împlinire. În ultima parte a vieții, la bătrânețe, omul creștin este neputincios fizic, dar împlinit spiritual. De aceea, noi trebuie să intervenim conștiincios pentru ca ultima parte a vieții bătrânilor să fie o împlinire. Scopul Bisericii este acela de a fi prezentă, fără să deranjeze, acolo unde este nevoie. Intervenim, asemeni sării în bucate, cât trebuie și unde trebuie pentru a da Savoare vieții. Bătrânii din acest centru, dincolo de îngrijirea medicală, primesc asistență spirituală, ceea ce este deosebit de important”, a remarcat Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului.

În continuare, PS Ioachim Băcăuanul a mulțumit celor prezenți pentru că au răspuns invitației de a participa la simpozion. De asemenea,

Simpozionul „Modele de bune practici în asigurarea de servicii integrate (socio-medice și religioase)” s-a derulat în cadrul proiectului „Din suflet și cu credință pentru vârstnicii noștri - îmbunătățirea calității serviciilor de îngrijire socio-medicală oferite persoanelor aflate în așezământul social-filantropic din Hârja”, cofinanțat de Consiliul Județean Bacău.

Preasfinția Sa și-a exprimat nădejdea că astfel de întâlniri vor continua. „Dumnezeu să binecuvinteze începutul acestor lucrări, care sperăm să fie benefice pentru toți cei prezenți. Felicităm pe toți participanții la acest simpozion și nădăjduim că toate concluziile pe care le veți trage vor fi pozitive. În ceea ce privește activitatea socială a eparhiei noastre, acesta este unul dintre multele așezăminte de ocrotire socială. De aceea, căutăm să încheiem parteneriate cu dumneavoastră, cei care sunteți dedicați activităților social-caritabile”, a încheiat Preasfinția Sa.

Parteneriate cu Biserica în domeniul social

În continuarea programului s-a vorbit despre rolul spiritual al medicului în îngrijirea bătrânilor și a bolnavilor, după care s-a făcut referire la misiunea asistentului medical și a kinetoterapeutului. „După ce activitățile centrului nostru au fost cunoscute de invitații la simpozion, am prezentat experiența instituției pe care o reprezentăm. Este important faptul că am avut reacții pozitive din partea spitalelor care compun serviciul medical al județului Bacău, la dorința Bisericii de a se implica în activitățile medicale. Aceste instituții medicale s-au arătat deschise pentru o colaborare intensă cu Biserica. Reprezentanții căminelor de bătrâni, ai ONG-urilor, ai asociațiilor pentru vârstnici, ai Consiliului Județean Bacău și ai Prefecturii Județului Bacău au avut un rol important în demersul acestui simpozion”, a relatat pr. Ilarion Mătă.

Rolul Bisericii în furnizarea de servicii sociale și medicale

În partea a doua a întâlnirii, fiecare instituție și-a prezentat experiența în demersul pe care îl întreprinde în furnizarea de servicii sociale. De asemenea, s-a vorbit despre rolul Bisericii în furnizarea de servicii sociale și medicale, dar și despre terapia holistică. „Am învățat cu toții cât de important este să fim împreună în demersul de a ajuta persoanele vulnerabile. Suntem bucuroși pentru că prin acest simpozion ne putem împărtăși experiențele și să ne punem de acord în încheierea de parteneriate care să vină în sprijinul persoanelor din categoriile defavorizate”, a declarat pr. Ilarion Mătă.

Tematica simpozionului desfășurat la Hârja a cuprins următoarele puncte: oferirea de servicii sociale persoanelor vârstnice instituționalizate, importanța schimbului de experiență și a comunicării directe fără scop concurențial în centrele rezidențiale de îngrijire a persoanelor vârstnice și rolul terapiei spirituale în viața persoanelor vârstnice din centrele rezidențiale.

Reamintim faptul că Centrul de la Hârja, în care beneficiază de asistență medicală și spirituală un număr de 60 de bătrâni, în majoritate imobilizați la pat, este susținut material și financiar de Eparhia Romanului și Bacăului, funcționând de șase ani sub patronajul și coordonarea directă a Preasfântului Episcop-vicar Ioachim Băcăuanul. (pr. Ctin GHERASIM)

Credincioșii din Blăgești, participanți la întâlnirea cu sfinții la Roman

În ziua de prăznuire a doi dintre ierarhii Romanului canonizați de Sfântul Sinod al BOR, pe 30 august, slujba Sfintei Liturghii oficiată în Catedrala arhiepiscopală a fost însoțită de oficierea slujbei Acatistului Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași, în contextul depunerii la Roman a raclei cu veșmântul Sfintei, care va ajunge la Parohia Blăgești, Protopopiatul Buhuși.

Mărturisitori ai dreptei credințe, personalități care au marcat prin viață și activitatea lor veacul al XVII-lea, și cele ce au urmat, Sfinții Ierarhi: Varlaam, Mitropolitul Moldovei, și Ioan de la Râșca și Secu, Episcopul Romanului, au fost pomeniți în cadrul unei slujbe solemne oficiate, la Catedrala Arhiepiscopală „Sf. Cuv. Parascheva“ din Roman, de Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

În cuvântul de învățătură rostit la acest moment de sărbătoare duhovnicească, Preasfințitul Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul a reliefat importanța celor doi sfinți ierarhi în viața Bisericii, personalitatea lor, rememorând momentele când cei doi au fost ierarhi pe scaunul vlădicesc de la Roman, acolo unde, Sfântul Varlaam avea să scrie mai mult dintre operele sale, între care și „Psaltirea în versuri“.

De asemenea, a fost evocat și Sfântul Ioan de la Râșca și Secu, „ucenic prea ales al Sfinților Mitropoliți Varlaam și Dosoftei ai Moldovei, prin rânduiala lui Dumnezeu ierarh sfânt și minunat, Episcop al Hușilor și Arhiepiscop al Romanului“, care „păzind dreapta credință, ai păstrorit turma lui Hristos și, în sfintenie viețuind, ai binecuvântat sfințele mănăstiri Râșca și Secu“, după cum stă scris în troparul său.

După mai bine de 1000 de ani, Sfânta Parascheva continuă să-i bucure pe cei în nevoi dăruindu-le hainele sale. Această binecuvântare au simțit-o și credincioșii adunați în jurul raclei în care a fost depus veșmântul Cuvioasei de la Iași, când, în ziua de 30 august, în Catedrala arhiepiscopală din Roman, au intonat, alături de PS Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul, imnul acatist închinat sfintei ocrotitoare a Moldovei.

Un moment cu o puternică încărcătură duhovnicească a fost aducerea de la Catedrala mitropolitană din Iași a unui veșmânt al Sfintei Cuvioase Parascheva.

Delegația parohiei Blăgești a fost întâmpinată la Catedrala din Roman, a cărei ocrotitoare este Sfânta Parascheva de peste șase veacuri, de

Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, care a citit acatistul celei „mult folositoare“.

Veșmântul a rămas la Roman, spre închinarea credincioșilor, până în ziua de 6 octombrie, când va ajunge la parohia Blăgești, a cărei biserică poartă hramul Ocrotitoarei Moldovei. (pr. Ctin GHERASIM)

Cea mai veche biserică din Bacău și-a sărbătorit hramul

Băcăuanii au serbat pe 15 august hramul Bisericii „Precista“ alături de Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, care a oficiat slujba Sfintei Liturghii, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, în prezența icoanei făcătoare de minuni de la mănăstirea Neamț.

Ctitorie mușatină din veacul al XV-lea, sfântul lăcaș din centrul Bacăului a fost înălțat de Alexandrel Vodă, fiul lui Ștefan cel Mare, în anul 1491, și este cel mai vechi lăcaș de rugăciune păstrat în oraș. Admirată de toți cei care au trecut de-a lungul timpului prin târgul Bacăului, ctitoria voievodală este un semn al credinței străvechi a oamenilor din această zonă.

În ciuda masivității sale, fiind o construcție de piatră, cu ziduri groase, ferestre mici și înguste, „Biserica Precista“ nu a fost scutită de loviturile vremurilor. În anul 1933, s-a terminat una dintre cele mai serioase (la acea dată) restaurări a bisericii de către Comisia Monumentelor Istorice. Atunci,

s-au desființat pridvorul și turla din față, care era practic o clopotniță, cunoscută ca fiind un adaos. În același timp, turnul de la mijloc a fost refăcut în formă octogonală, după cum poate fi văzut și astăzi. În rest, zidurile din incintă și turnul clopotniță sunt noi, neavând o vechime mai mare de 20 de ani.

În perioada 1984 - 1990, biserica a fost restaturată, ridicându-se o clopotniță la câteva zeci de metri distanță de lăcaș și un gard de piatră. În 2002, cu ajutorul credincioșilor băcăuani, a fost făcută și actuala capelă cu casă de prăznuire. Lângă ctitoria mușatină se păstrează și ruinele curții domnești înălțată tot în veacul al XV-lea.

De jur împrejur, zidul a fost pictat la inițiativa preotului paroh Constantin Tomozei cu icoane ale sfinților, constituind astfel un loc de rugăciune și meditație pentru toți pelerinii. (pr. Ctin GHERASIM)

Tradiția și modernitatea se împletesc la Stănești, unde primele lecții de viață, cultură și educație continuă să se ia în tinda bisericii.

Tradiție și modernitate la Măgirești

Părintele Constantin a terminat de restaurat biserica din Stănești. Ajutat de enoriași a înnoit lăcașul de rugăciune. Luminătoare a conștiințelor ortodoxe de aproape două veacuri, biserica „Adormirea Maicii Domnului” avea nevoie de o „haină nouă”, dat fiind faptul că vicisitudinile vremurilor și-au lăsat amprenta, iar patina timpului este necruțătoare. Efortul tuturor s-a văzut încununat pe 19 august, când PS Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul a oficiat slujba de sfințire a înnoitului lăcaș.

Pentru ca lucrurile să meargă și mai bine, părintele de la Stănești a luat binecuvântare arhierescă de la PS Părinte Ioachim Băcăuanul și a purces, în anul 2008, la ridicarea unui așezământ social-filantropic dotat cu toate cele necesare și chiar mai mult.

„În incinta așezământului avem un paraclis, o bucătărie, o sală de studiu și biblioteca parohială”, a explicat preotul Florariu. Cum soția sa lucrează în domeniul IT, părintele s-a gândit că ar fi bine pentru copiii nevoiași să aibă un loc în care să deslusească tainele calculatorului. Astfel, sala de studiu a transformat-o într-o adevărată clasă de informatică, cu sprijinul financiar al unei fundații norvegiene.

„Faptul că unii copii din sat nu au posibilități să-și cumpere un calculator, iar astăzi, după cum se știe, dacă vrei să te angajezi undeva ai nevoie de un minimum de experiență în domeniul utilizării computerului, ne-a făcut să ne gândim la această idee, prin această sală încercând să venim în sprijinul enoriașilor noștri mai tineri. Beneficiarii acestui proiect au astfel ocazia de a afla despre multiplele utilizări ale computerului”, a explicat părintele.

Cum comunitate parohială nu înseamnă doar generația tânără, părintele de la Stănești este convins că și cei mai vârstnici dintre enoriași își vor găsi timp pentru a veni la calculatoarele din curtea bisericii, dacă nu pentru a învăța, cel puțin pentru a comunica prin internet cu copiii și nepoții plecați peste hotare. „Avem mulți fii ai satului la muncă în străinătate. De aceea ne-am gândit și la faptul că, prin accesarea internetului de la parohie, așa putea să le facilitez oamenilor din sat și o întâlnire cu cei plecați peste hotare”, a adăugat preotul Florariu.

Manifestări cultural-religioase la Stănești

Parohia Stănești-Măgirești, Protopopiatul Moinești, a găzduit timp de două zile mai multe manifestări religioase și culturale. Pe 19 august, Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, a oficiat slujba de resfințire a Bisericii „Adormirea Maicii Domnului”. Chiriarhul a binecuvântat cu acest prilej lucrările de la așezământul social-filantropic al parohiei Stănești, dar și un monument al eroilor căzuți pe câmpurile de luptă.

În avans, sâmbătă, 18 august, a avut loc simpozionul „Cultură, istorie și spiritualitate - Stănești 600”, în cadrul căruia s-a lansat volumul „Valori cultural-istorice și spirituale ale satului de pe Valea Tazlăului Sărat, județul Bacău”.

Despre aceasta, PS Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul a declarat: „Am binecuvântat simpozionul care a avut loc la Stănești sâmbătă, 18 august, întrucât a fost o reuniune cu fiii satului. În monografia lansată cu acest prilej este prezentată și biografia vrednicului de pomenire episcop Ioachim Mareș, care s-a născut în Măgirești. Astăzi am târnosit mai întâi sfânta masă a bisericii din Stănești, iar apoi am sfințit un așezământ social-cultural și caritabil, care întregeste ansamblul parohial. Întrucât s-a ridicat un monument al eroilor lângă biserică, a avut loc o ceremonie militară și religioasă. Monumentul a fost sfințit și dezvelit, în prezența unei garde militare de la Bacău, care a dat onorul. Au mai participat autorități militare din cadrul Ministerului Apărării Naționale, dar și de la Garnizoana Bacău. A fost un moment istoric, întrucât prin aceste evenimente s-au marcat 600 de ani de atestare documentară a localității Stănești”.

Astfel, tradiția și modernitatea se împletesc la Stănești, unde primele lecții de viață, cultură și educație continuă să se ia în tinda bisericii, de unde altădată începea școala. (pr. Ctin GHERASIM)

Enoriașii din cele 100 de familii ale satului Ruși - Valea Mare, Protopopiatul Bacău, dar și din satele învecinate au participat duminică, 22 iulie, la resfințirea bisericii parohiale.

ȘTIRI

Bucurie și împlinire spirituală în parohia Ruși-Valea Mare

Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, a resfințit duminică, 22 iulie, Biserica „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul” din parohia Ruși - Valea Mare, Protopopiatul Bacău. În ultimii patru ani, lăcașul de închinăciune a fost supus unui proces de înfrumusețare și consolidare. În cadrul slujbei oficiate cu acest prilej, părintele paroh Cătălin Acatrinei a fost hirotesit în rangul de iconom.

După târnosirea lăcașului de închinăciune de către PS Ioachim Băcăuanul, oamenii au trecut prin sfântul altar pentru a se închina în fața Sfintei Mese care adăpostește moaștele martirilor, fără de care nu poate fi sfințită o biserică. În cuvântul adresat celor prezenți, Episcopul-vicar al Eparhiei Romanului și Bacăului a evidențiat dragostea enoriașilor din Ruși - Valea Mare față de Biserica lui Hristos. De asemenea, Preasfinția Sa i-a felicitat pe toți cei care au contribuit la repararea și înfrumusețarea sfântului lăcaș, îndemnându-i să păstreze în sufletele lor credința ortodoxă pe care au primit-o de la înaintașii lor. Părintele paroh Cătălin Acatrinei a făcut o scurtă dare de seamă, iar pr. Constantin Tomozei, protopop al Protopopiatului Bacău, a mulțumit Preasfințitului Ioachim Băcăuanul pentru prezență și pentru că a binecuvântat lucrările Bisericii „Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul”. „Prezența credincioșilor a fost numeroasă și bucuria mare, întrucât ei nu au mai primit un ierarh în zonă de mulți ani. Părintele paroh Cătălin Acatrinei a primit distincția de iconom, iar celor care au susținut lucrările de reabilitare și înfrumusețare li s-au oferit diplome și distincții.”, a precizat pr. protopop Constantin Tomozei. De la părintele Acatrinei am aflat și alte

detalii: „Lucrările de restaurare a bisericii au fost demarate după ce am fost numit în această parohie. Pe lângă reparațiile capitale din interior, necesare datorită vechimii bisericii, am reușit să pictăm și interiorul sfântului lăcaș. De asemenea, cu sprijinul credincioșilor, am schimbat și acoperișul bisericii”.

Lucrările de reabilitare și înfrumusețare au fost întreprinse la Ruși - Valea Mare prin osteneala enoriașilor, majoritatea având o situație materială precară. „Cu banul văduvei, localnicii au căutat să ajute biserica din satul lor, locul în care se roagă în duminici și sărbători, sau la alte momente din viața lor. Preasfințitul Ioachim Băcăuanul a subliniat în cuvântul de învățătură că toți trebuie să avem grijă de casa lui Dumnezeu, adăugând că iubirea pentru El ne-o manifestăm prin faptele noastre bune”, a amintit pr. protopop Constantin Tomozei.

Rugăciune la „Crucea Albă”

Miercuri, 29 august 2012, enoriași ai parohiilor Cornet și Leontinești, împreună cu preoții slujitori ai acestor parohii, pr. ic. stavr. Ștefan Pârjol și pr. ic. stavr. Sorin Bârzu, s-au întâlnit în comuniune frățească într-o rugăciune de mulțumire ce s-a săvârșit la „Crucea Albă”, troiță ridicată întru Slava lui Dumnezeu la limita geografică dintre cele două parohii.

Peste 100 de credincioși din cele două parohii, cu icoane și flori în mâini, s-au întâlnit în procesiune într-un spațiu edenic, pe dealul Cornetului, și toți și-au înălțat gândul și inima ca într-o liturghie după liturghie către Dumnezeu, aducând mulțumire pentru toate darurile primite. Cu adevărat timpul se oprește în loc atunci când frații sunt împreună, în unire, sau timpul parcă se topește când creștinul încearcă să preguste din dorul veșniciei, dând voie Împărăției să se nască în suflet.

Organizatorii și-au propus sporirea numărului unor astfel de întâlniri între membrii celor două parohii, arătând prin aceasta că biserica cuprinde cetatea și dincolo de ziduri, amvonul se așază acolo unde sunt doi sau trei împlinind bucuria de a fi cu Hristos și în Hristos. (Pr. Sorin Bârzu, parohia Leontinești)

O scară către cer în parohia Crăiești

În duminica a VI-a după Rusalii, Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, a oficiat slujba de sfințire a bisericii cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” din parohia Crăiești (comuna Motoșeni), Protopopiatul Săscut. Înălțarea unui lăcaș de cult a fost posibilă datorită credincioșilor din zonă, care au înțeles importanța unei biserici în inima comunității. „Biserica din Gura Crăiești a fost construită pe terenul donat de familia Maria Ichim cu cei patru fii ai săi. Piatra de temelie a fost pusă de Preasfințitul Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul, în ziua de 8 octombrie 2006, ridicarea acestei scări către cer fiind posibilă prin implicarea enoriașilor și a consiliului local Motoșeni. Biserica a fost pictată în interior, a fost împrejmuită cu gard, având, de asemenea, un cimitir nou, o clopotniță, o casă praznicală și altar de vară”, a declarat preotul paroh Costel Cărlan.

Membrii Asociației „Visarion Puiu“
încearcă să arate contemporanilor
modelul de viață al fostului mitropolit.

Pomenirea mitropolitului Visarion Puiu, act de prețuire față de o personalitate dinamică și complexă a Bisericii Ortodoxe Române

Vrednicul de pomenire mitropolit Visarion Puiu a fost omagiat vineri, 10 august, cu binecuvântarea Preasfântului Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și

Bacăului, la Catedrala arhiepiscopală și la Biserica „Sfântul Vasile cel Mare“ din Roman. Rugăciuni pentru odihna veșnică a ierarhului Visarion au fost înălțate și la Schitul Vovidenia din județul Neamț.

La Catedrala arhiepiscopală din Roman a fost pomenit vineri, în cadrul Sfintei Liturghii și prin slujba Parastasului, vrednicul de pomenire mitropolit Visarion Puiu, la împlinirea a 48 de ani de la trecerea sa la cele veșnice, precizează Ziarul Lumina. Personalitatea ierarhului care a păstorit în timpul vieții sale cinci eparhii încredințate a fost evocată și la Biserica „Sfântul Vasile cel Mare“ din Roman. Părintele Florin Țuscanu, protopop al Protopopiatului Roman, ne-a explicat că activitățile religio-culturale organizate în fiecare an pe 10 august sunt menite să readucă în atenția contemporanilor viața și faptele mitropolitului Visarion Puiu. „Pomenirea mitropolitului Visarion Puiu este un act de prețuire, de cinstire pe care posteritatea o aduce înaltului ierarh pentru toate neodihnele sale. Membrii Asociației „Visarion Puiu“ încearcă să arate contemporanilor modelul de viață al fostului mitropolit. Visarion Puiu a fost, așa cum aprecia și Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, o personalitate dinamică și complexă care trebuie înțeleasă în contextul timpului și spațiului în care a trăit și activat. Dragostea sa pentru Biserică trebuie prețuită în orice timp și spațiu ne-am afla“, a menționat pr. protopop Florin Țuscanu, care este și președintele Asociației „Visarion Puiu“.

Mitropolitul Visarion Puiu, pomenit la Schitul Vovidenia

La Schitul Vovidenia al Mănăstirii Neamț s-a oficiat tot vineri, 10 august, slujba de pomenire pentru mitropolitul Visarion Puiu. Parastasul a fost săvârșit de arhim. Benedict Sauciuc, starețul Mănăstirii Neamț, alături de un sobor de preoți și diaconi, după săvârșirea Sfintei Liturghii, după cum aflăm din Ziarul Lumina. După cum ne-a relatat arhim. Mihail Daniliuc, egumenul Schitului Vovidenia, la slujbă au asistat numeroși studenți de la Facultatea de Teologie „Dumitru Stăniloae“ din Iași care au oferit răspunsurile la strană, precum și mulți pelerini. Arhim. Benedict Sauciuc a evocat la final personalitatea episcopului Visarion Puiu, subliniind importanța slujbelor de pomenire a vrednicilor înaintași ai neamului și ai Bisericii. „Mitropolitul Visarion Puiu a murit departe de țară, în Franța, fiind înmormântat inițial într-o localitate de lângă Paris. Osemintele sale au fost strămutate ulte-

rior în cimitirul Montparnasse. Locul ales de însuși ierarhul Visarion pentru așteptarea venirii Marelui Arhiereu și Judecător a fost Schitul Vovidenia, devenit punct de reculegere și retragere încă din timpul vieții sale pământești. Probabil că a și început cele de trebuință pentru a-și pune în aplicare năzuința de suflet, însă demiterea sa din scaunul de mitropolit al Bucovinei, declanșarea celei de-a doua conflagrații mondiale, apoi exilul mult încercatului ierarh au împiedicat ducerea la bun sfârșit a năzuinței sale de suflet. A izbutit totuși să-și pregătească lespedea de mormânt din marmură albă de Carrara, frumos împodobită, care astăzi este expusă în cimitirul mănăstirii. Acum, când comemorăm 48 de ani de la mutarea întru veșnicie a mitropolitului Visarion Puiu, ne exprimăm speranța ca rămășițele sale pământești vor fi aduse acasă pentru a se odihni în pământul neamului din care a odrăslit și vor fi depuse aici, în poiana liniștii, la Vovidenia“, a spus arhim. Mihail Daniliuc.

Pelerini din Dănceni, la Roman

Un grup de pelerini din parohia Dănceni, Protopopiatul Sascut, a venit luni, 9 iulie, la Catedrala arhiepiscopală „Sf. Cuv. Parascheva“ din Roman, pentru a se ruga și a se închina la sfintele icoane și la moaștele sfinților depuse aici. Credincioșii, însoțiți de preotul paroh Toma Constantin, au fost întâmpinați de Preasfântul Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, care i-a binecuvântat și le-a adresat un cuvânt de învățătură. Bucuria pelerinilor a fost cu atât mai mare, cu cât majoritatea dintre ei a venit pentru prima oară în catedrala din Roman. La final, după ce s-au rugat împreună cu ierarhul, credincioșii din Dănceni au primit din partea Preasfintei Sale iconițe cu Sfânta Cuvioasă Parascheva.

În luna iulie a.c., la Centrul de zi „Sf. Ierarh Nicolae“ din Parohia Pâncești, a avut loc conferința lunară a preoților, din Protopopiatul Sascut.

Sf. Maslu - un act de compasiune al lui Hristos

Cu binecuvântarea PS Ioachim Băcăuanul, lunar, în Protopopiatul Sascut se organizează conferințe pastoral-misionare. În prezența delegaților Centrului eparhial, preoții dezbat teme propuse conform programului cadru instituit de Sfântul Sinod al BOR, cu privire la declararea anului 2012 ca an omagial al Sfântului Maslu și îngrijirii bolnavilor.

În luna iulie a.c., la Centrul de zi „Sf. Ierarh Nicolae“ din Parohia Pâncești, a avut loc conferința lunară a preoților, având ca temă: „Lucrarea pastorală a Bisericii și slujitorilor ei, pentru îngrijirea bolnavilor“. Ca delegați ai Centrului eparhial, desemnați de către PS Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul, au fost dl consilier juridic Aurelian Alexa și PC Pr. Inspector Eva Dorel.

Referatul prezentat în cadrul acestei conferințe a fost susținut de PC Pr. Filimon Daniel de la Parohia Șendrești. Amintind că Sfinții Părinți leagă boala și suferința de căderea în păcat a protopărinților Adam și Eva, referentul a menționat că originea bolilor, neputințelor, suferințelor, a degradării și morții, ca de altfel a tuturor rezelor care afectează în prezent natura umană, trebuie căutată în actul de voință al primului om, în felul greșit în care s-a folosit liberul arbitru, în păcatul săvârșit de primii oameni în rai.

Misiunea Bisericii în acest sens este de a aduce alinare, de a găsi mijloacele necesare determinării omului la asumarea suferinței, constituindu-l pe cel ce va răbda până la sfârșit acela se va mântui.

Slujitorii Bisericii, dându-L ca model în răbdarea suferinței pe Mântuitorul Hristos, au menirea, cercetând pe cei aflați în suferință, să aducă alinarea, sădind în sufletul celor încercați nădejdea în înviere și răsplata dreaptă a lui Dumnezeu, pentru tot efortul depus de om în lumea aceasta în direcția mântuirii sufletului.

□Taina Sf. Maslu - semnificație teologică și existențială

În luna august, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ioachim, la Centrul de zi „Sf. Ierarh Nicolae“ din Parohia Pâncești, a avut loc ședința lunară a preoților Protoieriei Sascut, subiectul principal al întâlnirii constituindu-l dezbaterea temei: „Taina Sf. Maslu - semnificație teologică și existențială“, susținută de PC Pr. Dr. Adrian Alexandrescu de la Parohia Meleșcani, profesor la Grupul Școlar „Alexandru Vlahuță“ din Podu-Turcului. În referatul susținut pe această temă, părintele Adrian Alexandrescu a vorbit, între altele, despre prefigurarea Tainei Sf. Maslu, „așa cum se poate constata în Misha și în Talmud, unde se întâlnesc precizări legate fie de utilizarea ungerii cu ulei în ziua sabbatului, fie de compoziția compresei, care putea fi aplicată pe zona dureroasă a persoanei bolnave. În tratatul Berakhot din Talmud se precizează următoarele:

„se permite să se facă și într-o zi de sabbat o compresă pentru o persoană bolnavă, cu ulei amestecat cu apă“. Dacă în lumea iudaică a Vechiului Testament și în lumea greacă, în general, ungera cu untdelemn era considerată un remediu pur natural, odată cu Noul Testament lucrurile cunosc o schimbare profundă. Uleiul capătă nu doar o semnificație vindecătoare intrinsecă, ci devine materia principală a unei Taine axate pe vindecare omului ca întreg, în special a trupului uman lovit de boală. Astfel, în Evanghelia Sf. Marcu, la cap. 6, vers. 12-13, citim: „și, ieșind, Apostolii propovăduiau pocăința. Și scoteau mulți demoni și ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi și-i vindecau“. Pasajul acesta face o conexiune ce adesea va fi amintită în cursul istoriei creștine, însă referința directă și consistentă cu privire la Taina Sf. Maslu din Noul Legământ o întâlnim în Epistola Sf. Iacov (5,14-15): „este cineva bolnav între voi? Să cheme preoții Bisericii să se roage pentru el, rugându-l cu untdelemn în numele Domnului și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav și Domnul îl va ridica și de va fi făcut păcate se vor ierta lui. Mărturisiți-vă unul altuia păcatele și vă rugați unul pentru altul ca să vă vindecați, că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului“.

Alt aspect al Maslului este subliniat de cele șapte pericope din Apostol, șapte din Evangheliile, precum și de cele șapte rugăciuni care succed acestora, care atestă faptul că actul tămăduitor nu este o intervenție medicală sau o vindecare miraculoasă, ci un act de compasiune a lui Hristos „Doctorul sufletelor și al trupurilor, Cel Ce poartă fără durere neputințele noastre, cu a Cărui rană totți ne-am vindecat“. Numărul șapte simbolizează atât totalitatea formelor răului, dar și a darurilor lui Dumnezeu (Pr. Prof. Dr. D. Stăniloae-Teologia Dogmatică Ortodoxă, vol 3 p.139). Deși la prima vedere rugăciunile Tainei nu par a aduce elemente noi, ele ne dezvăluie înțelesuri profunde ale direcțiilor dezvoltate anterior în Canon episcopului Arsenie (sec IX), rostit chiar în debutul slujbei și în rugăciunea de sfințire a untdelemnului. Al treilea aspect al Tainei Sf. Maslu constă în rugăciunea preoților pentru persoana bolnavă și ungera ei cu untdelemn, de șapte ori în cursul Tainei, ungeră ce are o interesantă legătură cu Taina Mirungerii. Taina Maslului îi aduce aminte persoanei bolnave de făgăduința vieții curate făcută la Botez și, care, din cauza propriei slăbiciuni, a fost încălcată, Maslul fiind menit să trezească în suflet dorința de îndreptare, de schimbare a vieții. De aceea Taina Sf. Maslu este precedată de Taina Spovedaniei urmată de Împărtășanie“, a adăugat părintele Adrian Alexandrescu.

Ședința a continuat cu discuții și completări, după care s-au dezbătut diverse probleme administrative. (sursa: www.protoieriasascut.ro)

Lunar, preoții din Protoieria Sascut se întâlnesc în cadrul conferințelor pastoral misionare, pentru a dezbată temele propuse de Sf. Sinod al BOR, dar și pentru a lua la cunoștință diverse hotărâri administrative.

Preafericitul Părinte Teoctist Arăpașu - cinci ani de la trecerea la cele veșnice

Vineri, 3 August 2007, în Catedrala Patriarhală din București, a fost condus pe ultimul drum, unul dintre cei mai mari cărturari, teologi, ierarhi și ctitori de cuget, spiritualitate și simțire românească al veacului nostru, cu o largă deschidere și recunoaștere internațională! Acolo de unde și-a desfășurat activitatea pastoral-misionară și culturală, vor aștepta osemintele sale pământești până la obșteasca înviere, alături de alți trei mari înaintași, Patriarhi ai României.

Spicuind doar fragmente și frânturi din impresiile și sentimentele de fiască recunoștință și prețuire, am ajuns cu gândul la slujba înmormântării acestui mare ierarh, teolog și cărturar al Bisericii noastre Românești, promotor și apărător al valorilor culturii și spiritualității noastre, totodată și a ecumenismului celui adevărat, promovat atât în țară cât și dincolo de granițele ei... și rememoram cum au participat toți membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, întâistătătorii și reprezentanții celorlalte biserici ortodoxe surori, în frunte cu Sanctitatea Sa Bartolomeu I - Patriarhul Ecumenic al Constantinopolului, care a fost în ultimii ani de foarte multe ori în România și care l-a iubit și prețuit pe Părintele Patriarh Teoctist într-un mod cu totul special -, conducătorii și reprezentanții celorlalte culte și confesiuni din România precum și din străinătate, în frunte cu delegația special sosită de la Vatican; apoi conducătorii politici și militari ai țării, în frunte cu președintele și cu primul-ministru - care a decretat ziua prohodirii sale drept zi de doliu național, după cum de altfel a (și) meritat!... Așadar, toți aceștia au venit să-l prohodească, alături de marea mulțime de credincioși veniți din toată țara, de asemenea foarte mulți oameni de știință și de cultură, studenți, cunoscuți ori apropiați și foarte mulți alții, încât a fost un ocean de oameni, o mulțime imensă, de-a dreptul covârșitoare și impresionantă... Toți aceștia au dorit să fie martori și părtași acestui moment istoric unic în felul său, înălțător și crucial în viața Bisericii noastre!

În acele zile am constatat, cu bucurie și cu mult optimism, că poporul nostru dreptcredincios, dimpreună cu slujitorii sfințelor altare din țară și din străinătate, în dangătul clopotelor și în rostirea pioasă a sfințelor slujbe de pomenire, au știut, în urmă cu 5 ani, să-și conducă și să-și cinstească Păstorul spiritual, care le-a purtat grija celor sufletești în diferitele ascultări și trepte ierarhice pe care le-a parcurs în atâția zeci de ani, iar în cea de Patriarh timp de peste 20 de ani, în vremuri și în condiții nu întotdeauna ușoare, ba dimpotrivă, foarte vitrege, care l-au marcat și pe care le-a evocat și regretat cu toată sinceritatea și convingerea! De asemenea, am remarcat, pe parcursul acelor zile, că acest eveniment a fost foarte mediatizat și a meritat acest lucru cu prisosință, căci a trecut la cele veșnice Blândul Păstor Duhovnicesc al bisericii noastre străbune și a poporului nostru românesc, majoritar ortodox! Am văzut, în tot acest răstimp, foarte multă lume, și clericală și laică, plângându-l pe părintele lor, simțindu-se în acel moment părăsiți și văduviți, dar convinși că arhiereul Teoctist a plecat la Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Arhiereul Cel Veșnic, pe Care l-a slujit cu atâta dragoste și devotament întreaga sa viață!

Mai spun încă o dată, că am fost foarte impresionat de liniștea și starea de reculegere în care s-a desfășurat întreaga slujbă și îndeosebi, momentul procesiunii și al punerii sale în mormântul anume pregătit, unde este alături de predecesorii săi Miron, Nicodim și Justin - vrednicii patriarhi înaintași pe Scaunul istoric și duhovnicesc al Țării noastre Românești! Am mai remarcat în acest context că lumea conștientizează adevărul și realitatea că nu va putea fi elaborată istoria contemporană a Bisericii Ortodoxe Române, și a

Preafericitul Părinte Teoctist Arăpașu (1915 - 2007)

țării noastre, fără cel de-al cincilea Patriarh al României pentru că scriitorul, cărturarul, monahul, teologul și arhiereul Teoctist este o adevărată piatră de hotar pentru spiritualitatea Bisericii și a poporului nostru!

Luciditatea, spiritul său de echipă, respectul față de colaboratori, dreapta lui socoteală precum și diplomația sa ar fi fost de mare folos în continuare, dar am convingerea că felul său de a fi și mai ales, de a vedea și de a trata lucrurile va fi moștenit de către mulți dintre ucenicii și colaboratorii săi, în frunte cu succesorul său, avându-l astfel între noi și mai cu seamă întru noi, fapt pentru care mă rog ca Dumnezeu să-i răsplătească toată osteneala și dăruirea de care a fost în stare, fiind convins că nu va fi repede uitat, deși de multe ori suferim de această maladie - a amneziei și a nerecunoștinței - fiindcă aportul său a fost cu adevărat grăitor și elocvent, marcant și determinant, din care motiv sunt ferm convins că se va face foarte des trimitere și referire la el, așa încât, după cum am pomenit și mai sus, Patriarhul Teoctist al Bisericii noastre strămoșești naționale și al neamului nostru românesc este ca un far ce luminează și va lumina foarte mult timp de acum încolo.

Prin urmare, nădăjduiesc că vom ști pe mai departe să ne cinstim înaintașii așa cum se cuvine, cu toate că în aceste vremuri, prețuim mai mult pe alții de oriunde și de aiurea, căci ni se par a fi mai exotici, mai spectaculoși, mai senzationali! (Stelian GOMBOS)

Românii și armenii au fost împreună părtași la suferințele anilor de comunism, încredințați fiind că numai adevărul lui Hristos și viața trăită întru El îi va face liberi.

Hagigadar - 500 de ani

Părtășie la bucuria continuității armenesti

Biserica Armeană din România a organizat, pe 12 august 2012, un eveniment cultural religios de mare importanță, prilejuit de împlinirea a 500 de ani de la sfințirea (în anul 1512) bisericii mănăstirii armenice Hagigadar, de lângă Suceava. La acest edificiu s-au desfășurat ample lucrări de consolidare și restaurare, iar conducerea Eparhiei armenice de la București, prin întâistătătorul ei, IPS Datev Agopian, a dorit să marcheze cele cinci secole de existență a monumentului reprezentativ pentru cultura și spiritualitatea comunității armenice din România printr-o manifestare deosebită.

Astfel, la resfințirea edificiului, care a coincis cu desfășurarea pelerinajului tradițional anual al armenilor din România de Adormirea Maicii Domnului, au fost invitați reprezentanți ai comunității armenice din România și din întreaga diasporă armeană, având în frunte pe Excelenta Sa Karekin al II-lea, Catolicos al tuturor armenilor. Înaltul prelat armean a fost însoțit la eveniment de întreg clerul comunității armenice din țara noastră, de numeroși credincioși armeni din Franța, Turcia, Olanda și S. U. A.

Între clericii armeni participanți amintim pe: P.S. Ezras Nersesian al Moscovei, I.P.S. Norvan Zaccarian, arhiepiscop de Paris și Europa de Vest, I.P.S. Khajagh Barsanian, arhiepiscop de New York. La nivel de stat, delegația armeană a fost reprezentată de D-l Hamlet Gasparian ambasadorul Armeniei în România, de D-l Garen Nazarian ambasador al Armeniei la O.N.U., și alții. Trebuie amintite și alte personalități armenice precum: președintele Uniunii armenilor din România, D-l senator Varujan Vosganian și D-l deputat Varujan Pambuccian, șeful minorităților naționale din Parlamentul României.

Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, delegatul BOR

Biserica Ortodoxă Română a fost reprezentată de Preasfințitul Părinte Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, ca delegat din partea Sfântului Sinod al Bisericii Or-

Delegat din partea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, a fost prezent duminică, 12 august, la Hagigadar, cu ocazia manifestărilor dedicate împlinirii a 500 de ani de la ctitorirea mănăstirii armenice Hagigadar, alături de Arhiepiscopul Bisericii Armenice din România, IPS Datev Agopian. De asemenea, PS Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul a asistat, în calitate de reprezentant al Bisericii Ortodoxe Române, la slujba de sfințire a Bisericii „Sfânta Maria” a Mănăstirii Hagigadar, loc de pelerinaj recunoscut, atât pentru armeni, cât și pentru credincioșii români sau de alte naționalități, care aparțin diverselor culte.

La evenimentele de la Hagigadar au participat sute de credincioși de toate credințele și naționalitățile.

toodoxe Române și mesager special al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel. D-l Victor Opaski, ministru secretar de stat la Ministerul Culturii și Cultelor, a reprezentat autoritățile centrale de stat, iar la nivel local au participat primarul, prefectul și președintele Consiliului Județean al Mun. Suceava.

La ora 9.30 au început manifestările religioase, resfințindu-se biserica Mănăstirii Hagigadar, după care a urmat oficierea Liturghiei omagiale în limba armeană veche, răspunsurile fiind date de un minicor al Catedralei patriarhale de la Ecimiazdin. După-amiază, invitații oficiali s-au

În țara noastră, poporul român și cel armean, pribegit aici datorită vicisitudinilor istoriei, și-au împlinit destinele contribuind la binele general al României. Conviețuirea celor două popoare a dus la o îmbogățire reciprocă pe tărâm religios, cultural și economic.

Sanctitatea Sa Karekin II, Catolicos și Patriarh Suprem al tuturor armenilor, împreună cu PS Părinte Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, delegat al PF Părinte Patriarh Daniel, și Pr. Doru Ionel, paroh al Parohiei „Pogorârea Sf. Duh“ din Roman, biserică armeană cedată Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului de către Arhiepiscopia Armeană din București.

Hagigadarul este loc de pelerinaj continuu de cinci secole, atât pentru armeni, cât și pentru credincioșii români sau de alte naționalități care aparțin diverselor culte - ortodocși, catolici. În ziua de duminică, 12 august, de sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, pelerinii urcă în genunchi colina, în vârful căreia se află clădirea mănăstirii cu hramul „Sfânta Născătoare“, pe care o ocolesc de trei ori, închinându-se la fiecare colț și punându-și câte o dorință, după care asistă la Sfânta Liturghie.

întrunit pentru manifestările culturale: comunicări științifice, exprimarea de opinii, conferirea unor distincții, agapa frățească, etc..

Români și armeni - o mărturie creștină comună

Într-o atmosferă însufletită au luat cuvântul reprezentanți ai tuturor instituțiilor implicate în derularea evenimentului, personalități bisericești, culturale și de stat. S-a reliefat faptul că în țara noastră poporul român și cel armean, pribegit aici din cauza vicisitudinilor istoriei, și-au împlinit destinele con-

tribuind la binele general al României. Conviețuirea celor două popoare a dus la o îmbogățire reciprocă pe tărâm religios, cultural și economic.

Au fost evidențiați și răsplătiți cu daruri, diplome și distincții toți cei care au contribuit la reușita acestui eveniment deosebit. Aici trebuie să amintim recunoștința de care s-au bucurat ctitorii înnoitori ai Mănăstirii Hagigadar, familia armeană Kuymjian Hagop și Ika din America.

Foarte apreciat a fost mesajul Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, adus în atenția asistentei de către Preasfințitul Dr. Ioachim Băcăuanul, care a

exprimat deosebita considerație și prietenie pentru Sanctitatea Sa Karekin al II-lea și întreaga Biserică Apostolică Armeană și că: „Astfel de momente solemne și sfinte pot fi izvor de lumină pentru o mai intensă cooperare între români și armeni, pentru o mărturie creștină comună...“ (pr. Doru Ionel, Parohia „Pogorârea Sfântului Duh“ - Roman)

Un moment solemn și un eveniment misionar

■ **cuvântul transmis de PF Părinte Patriarh Daniel cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la sfințirea mănăstirii armenice Hagigadar, în ziua de 12 august 2012, prin delegatul BOR PS Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul** ■

† DANIEL Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Mare este bucuria unei comunități creștine când se sfințește sau se resfințește un lăcaș de cult al ei, construit sau restaurat, cu multă osteneală și răbdare, ca laudă și recunoștință aduse lui Dumnezeu. Cu prilejul împlinirii a 500 de ani de la sfințirea bisericii „Adormirea Maicii Domnului“ a mănăstirii Hagigadar din județul Suceava, comunitatea armenilor din România trăiește o astfel de bucurie, sporită și de participarea la eveniment a pelerinilor armeni veniți din multe părți ale lumii, precum și a românilor ortodocși din zona Bucovinei, veniți să primească binecuvântare de la Sanctitatea Sa Karekin al II-lea, Catolicos și Patriarh suprem al tuturor armenilor.

Evenimentul de astăzi este încă o mărturie a bunelor legături statornice de veacuri între români și armeni. În decursul istoriei, românii și armenii au fost

împreună părtași la suferințele anilor de comunism, încredințați fiind că numai adevărul lui Hristos și viața trăită întru El îi va face liberi (cf. Ioan 8, 32).

Aceste legături au fost statornice după ce mulți armeni și-au găsit refugiul mai ales pe pământul ospitalier al Moldovei, aducând împreună cu ei zestrea spirituală a unui popor creștin, talentat și creator de valori. În acest sens, în plan bisericesc, un exemplu grăitor a fost vrednicul de pomenire Patriarhul Catolicos Vasken I, născut la București, care a fost conducătorul spiritual al Eparhiei Armenice din România, iar apoi a urcat pe tronul patriarhal de la Etchmiadzin, ca Patriarh suprem al tuturor armenilor.

În numele Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, al clerului și întregului popor român dreptcredincios, salutăm cu deosebită considerație și sentimente de prietenie pe Sanctitatea Sa Karekin al II-lea și întreaga Biserică Apostolică Armeană, încredințându-i de multă prețuire.

Felicităm și binecuvântăm pe toți ierarhii, clericii și credincioșii prezenți la Mănăstirea armeană de la Hagigadar, la aniversarea a 500 de ani de existență pe pământ românesc. Astfel de momente solemne și sfinte pot fi izvor de lumină pentru o mai intensă cooperare între români și armeni, pentru o mărturie creștină comună într-o lume marcată de fenomenul secularizării și cel al migrației, de criză morală și economică. În plan religios, ar putea fi promovate pelerinaje ale românilor în Armenia și ale armenilor în România, pentru a cunoaște cum au păstrat credința cele două popoare în vremuri grele de ocupație străină și de prigoană. Astfel, înțelegem mai bine că o sărbătoare mare poate fi un moment misionar și poate încuraja mărturia noastră comună în lumea de azi, spre slava lui Dumnezeu și binele oamenilor!

Sfânta Fecioară Maria a primit atâta har ca nimeni altul pe pământ și în cer pentru că ea L-a născut pe Hristos pe pământ dându-I trup din trupul său.

INTERVIU

Sfânta Fecioară Maria în viața omenirii

În paginile publicației noastre – corespunzătoare lunilor august și septembrie – aducem în atenția cititorilor un interviu acordat Ziarului Lumina de către pr. arhim. Clement Haralam, duhovnicul Mănăstirii „Adormirea Maicii Domnului” din Techirghiol. Vom afla astfel cum a intrat cinstirea Maicii Domnului în atenția creștinilor chiar din vremea apostolilor și s-a dezvoltat pe parcursul istoriei creștinismului, ca o consecință a binefacerilor Sfintei Fecioare Maria simțite în viața omenirii.

Părintele Clement Haralam amintește cititorilor că, în decursul istoriei Bisericii, Sfinții Părinți au rânduit cu atenție sărbătorile în cinstea Maicii Domnului din timpul anului bisericesc, dându-le o deosebită semnificație. La începutul anului bisericesc, la 8 septembrie, sărbătorim *Nasterea Maicii Domnului* pentru că este Maica Vieții veșnice, cifra 8 simbolizând veacul viitor, veșnicia. Din troparul care se cântă la această sărbătoare aflăm că nașterea Sfintei Fecioare a vestit bucurie la toată lumea pentru că dintru Dânsa a răsărit Soarele dreptății, Hristos Dumnezeuul nostru. La sfârșitul anului bisericesc, în luna august, sărbătorim *Adormirea Maicii Domnului*. Fiind ultima lună a anului, anunță și sfârșitul veacului acestuia. Sărbătorile principale ale acestei luni formează icoana

Judecării de apoi: 1) *Schimbarea la Față* se prăznuiește în ziua de 6 (august) pentru că în a șasea zi a fost făcut omul. Acest praznic ni-L înfățișează pe Hristos în slavă, arătând cum ar fi trebuit să strălucească Adam dacă nu ar fi greșit. 2) *Adormirea Maicii Domnului*, din 15 august, ca cea mai bună mijlocitoare a noastră, fiind mamă a omenirii și icoană a Bisericii prin faptul că L-a născut pe Hristos Dumnezeu. 3) *Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul*, 29 august, ni-l arată pe cel mai mare om născut din femeie, cum îl mărturiseste Hristos. Aceaste trei praznice reprezintă icoana Judecării de apoi. Maica Domnului și Sfântul Ioan Botezătorul stau de-a dreapta și de-a stânga Mântuitorului mijlocind pentru lume. Ei ocupă aceste două locuri de mare cinste pe care le-au răvnit cândva cei doi apostoli frați, Iacob și Ioan, și nu le-au primit pentru că erau deja rezervate (Mat. 20, 20-23), precizează părintele arhim. Clement.

Rolul Fecioarei Maria în istoria Mântuirii

Nu există slujbă a Bisericii care să nu conțină rugăciuni adresate Maicii Domnului. Cum explicați dezvoltarea cultului Maicii Domnului în Tradiția Bisericii, deși în Scriptură prezența Sfintei Fecioare este una discretă?

Sfântul Atanasie cel Mare, amintind de o sărbătoare închinată Maicii Domnului, care se ținea după Crăciun, spune că nu s-ar justifica aceasta dacă Fecioara Maria nu ar fi avut nici un rol în

istoria mântuirii. Dumnezeu celor smeriți le dă har, iar Sfânta Fecioară Maria a primit atâta har ca nimeni altul pe pământ și în cer pentru că ea L-a născut pe Hristos pe pământ dându-I trup din trupul său. Când s-a prezentat la Sfânta Elisabeta, rudenia sa, aceasta îi adresează un cuvânt de cinstire Sfintei Fecioare:

„Binecuvântată ești tu între femei...”. Apoi, și Fecioara Maria a adresat lui Dumnezeu un imn de preamărire. Acest imn se cântă la Utrenie în cadrul cântării a IX-a: „...că a căutat spre smerenia roabei Sale; că iată, de acum mă vor fericii toate neamurile...”. În Evanghelia care se citește la praznicele principale în cinstea Maicii Domnului, aflăm cum o femeie din mulțime o fericește pe mama Mântuitorului, care L-a născut și L-a alăptat, iar Domnul Hristos răspunde întărind: „așa este”. La rândul Său, Domnul îi fericește și El pe „cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl păzesc” (Luca 11, 27-28), că așa ne-a învățat Maica Domnului la nunta din Cana Galileii: „Faceți orice vă va spune” El (Ioan 2, 5). Deși în Sfânta Scriptură a Noului Testament sunt puține relații despre Maica Domnului, totuși sunt semnificative. Sfânta Tradiție ne transmite că la adormirea Maicii Domnului apostolii s-au adunat în chip minunat, adică aduși pe norii cerului, din locurile unde propovăduiau Evanghelia. Iar pentru Apostolul Toma, care a venit ceva mai târziu, a fost deschis mormântul, în mod special, ca să o vadă și el pe Născătoarea de Dumnezeu. Știm despre ceea ce s-a constatat, că trupul Maicii Domnului a fost luat la cer de către Fiul ei. Îi datorăm cinstire Maicii Domnului pentru că, prin smerenie, curăție și ascultare, L-a adus pe pământ pe Cuvântul cel veșnic născut din veci din Tatăl. Această cinstire a fost prezisă de însăși Maica Domnului și încuviințată de Mântuitorul Hristos.

Maica Domnului, prin rugăciune, a fost mijlocitoare pentru oameni în viața pământească și continuă această mijlocire în viața veșnică pentru că „mult pot rugăciunile Maicii pentru împlinirea Stăpânului”. Locul de-a dreapta Mântuitorului Hristos dăruit ei de Tatăl cerească, așa cum arată Mântuitorul în Evangheliile: „...se va da celor pentru care s-a pregătit de către Tatăl Meu” (Mat. 20, 23), arată nu numai cinstea pe care o are Maica Dom-

Părintele Arhimandrit Clement Haralam, de la Mănăstirea „Sfânta Maria” Techirghiol

„Cea mai cinstită decât heruvimii și mai slăvită, fără de asemănare, decât serafimii”

Cinstirea pe care Biserica Ortodoxă o acordă Maicii Domnului se numește supravenerare și este superioară cinstirii sfinților (venerare).

nului în Biserică, ci și rolul său de mijlocitoare către Preasfânta Treime. La Mănăstirea Vatopedu din Muntele Athos este o icoană veche în care este înfățișat Hristos pregătit să pedepsească o faptă ne-cugetată din viața mănăstirii, iar Maica Domnului îl oprește pe Hristos să pronunțe pedeapsa ca să dea posibilitatea de pocăință celor care au greșit. Iată de ce Biserica Ortodoxă are multe sărbători, slujbe și rugăciuni în cinstea Maicii Domnului.

În același timp, maică și fecioară

Maica Domnului adună în persoana sa contrariile, paradoxurile. Deși a născut Fiul, ea este invocată ca prototip pentru viața monahală. De ce și cum a fost aleasă Maica Domnului protejtoarea prin excelență a celor ce au îmbrățișat cinul monahal?

Mântuitorul nu a fost căsătorit în viața pământească, El a fost feciorelnic, dar a trăit în familie. A participat ca invitat la Nunta din Cana Galileii și nu doar ca un invitat obișnuit, ci a ridicat căsătoria la rang de taină și a săvârșit prima minune. Maica Domnului nu a fost căsătorită, nu a cunoscut bărbat, iar logodirea sa cu Dreptul Iosif a fost doar formală. Sfântul Ioan Damaschin (*Dogmatica*) spune că fecioria este de la început și a fost sădită în firea oamenilor de la început. Căsătoria a fost înființată după greșala protopărinților pentru ca să nu se distrugă și să nu se desființeze neamul omenesc. Și Sfântul Pavel recomandă starea feciorelnică, dar ca să nu ardă prin anumite păcate, mai bine să se căsătorească (1 Cor. 7). La Maica Domnului se regăsesc ambele stări. Ea este maică și fecioară. Ea este ocrotitoare deopotrivă și a familiei, dar și a monahilor. Ea este simbolul Bisericii și în Biserică sunt primiți toți cei botezați în numele Sfintei Treimi și care mărturisesc că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu Celui viu (Mat, 16, 16), sau cum spune Sfântul Pavel: un Domn, o credință, un Botez (Gal. 4, 5), fără deosebire de starea civilă.

Maica Domnului a îndeplinit cu prisosință cele trei condiții ale vieții monahale, adică: ascultarea, curăția (fecioria) și sărăcia de bună voie. Ascultarea Maicii Domnului se observă în mod evident la momentul *Bunevestiri* când, cu multă smerenie, a primit vestea că va fi Născătoare de Dumnezeu. Apoi, Arhanghelul Gavriil i-a detaliat cum va fi nașterea cea mai presus de fire, încheind cu cuvintele: „... la Dumnezeu nimic nu este cu neputință”. Prin răspunsul dat solului ceresc: „Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău”, Maica Domnului a schimbat starea duhovnicească a lumii. Cu ascultarea ei a vindecat neascultarea noastră. Prin smerenia sa s-a înălțat la Dumnezeu, iar Cuvântul S-a smerit în fața omului, cum spune Sf. Pavel (Filipeni 2, 7). Prin nașterea lui Hristos, fecioria Maicii Domnului nu a fost afectată. Ea este pururea fe-

cioară: înainte, în timpul nașterii și după naștere. Sfântul Arhanghel Gavriil îi arată Maicii Domnului cum va fi aceasta: „Duhul Sfânt se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri...” (Luca 1, 35). Și așa a născut pe Unul-Născut (Unicul), nu pe primul născut (Mat. 1, 25). A născut pe Unul din Treime, pe Fiul cel născut din veci din Tatăl fără mamă și acum, în timp, la plinirea vremii, din mamă fără tată, de la Duhul Sfânt, cum mărturisim în Crez. Sărăcia materială în care a viețuit Maica Domnului se cunoaște din faptul că ea a fost orfană din fragedă vârstă și apoi, adoptată de Dreptul Iosif, cu titlu de logodnă, spre ocrotire. Mântuitorul Însuși era numit fiul teslarului, iar într-o anumită situație spune că Fiul Omului nu are unde să își plece capul. Toate acestea ne dovedesc viața modestă în care au trăit Iisus Hristos și mama Sa, Sfânta Fecioară Maria.

Supravenerarea Maicii Domnului

În istoria Bisericii din primul mileniu, în Răsărit, teotokia (calitatea de Născătoare de Dumnezeu a Maicii Domnului) a fost contestată. În al doilea mileniu, în schimb, Occidentul creștin a exagerat cultul acordat Fecioarei Maria. Care este raportarea corectă față de Maica lui Dumnezeu? Cum exprimă Sfinții Părinți cinstirea față de Maica Domnului?

Am arătat și mai sus. Sfânta Fecioară a născut în timp, la plinirea vremii pe Cuvântul lui Dumnezeu, Cel născut din veci din Tatăl, fără mamă și de la Duhul Sfânt, cum se arată în Evanghelie (Luca 1, 35) și după cum mărturisim în Crez. Dacă a fost contestată calitatea de

Născătoare de Dumnezeu a Maicii Domnului, s-a făcut din neștiință, dar după încheierea sinoadelor ecumenice sau locale privitoare la această problematică, cei care au înțeles, au primit și au crezut că Maica Domnului este pururea fecioară și născătoare de Dumnezeu. Cei care nu au primit și-au arătat, de fapt, necredința în cuvântul Arhanghelului Gavriil: „La Dumnezeu nimic nu este cu neputință” (Luca 1, 37) și, aroganța. Aceștia sunt ereticii de atunci și protestanții și neoprotestanții de astăzi. Catolicii au exagerat prin învățăturile proclamate la unele sinoade mai recente: Imaculata concepție (1858), Înălțarea cu trupul la cer prin puteri proprii (1954) și cum că Maica Domnului este co-mântuitoare (1965). Noi știm că Mântuitorul Iisus Hristos este singurul Mântuitor. Maica Domnului este mijlocitoare și prin mijlocirile sale poate câte voințe. De aceea ne și rugăm: „Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne și măntuiește-ne pe noi”, cum se arată în Canoanele Maicii Domnului (Bogorodicina) ale Sfântului Ioan Damaschin.

Ca și în alte probleme dogmatice, Ortodoxia ține calea de mijloc, nu extremele. Părinții Bisericii așa ne-au învățat, să mergem pe calea de mijloc, calea împărătească. Așadar, cinstirea pe care Biserica Ortodoxă o acordă Maicii Domnului se numește supravenerare și este superioară cinstirii sfinților (venerare). Aceasta se reflectă foarte frumos și cuprinzător în rugăciunea „Cuvine-se cu adevărat...”: „Ceea ce ești mai cinstită decât Heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât Serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine cea cu adevărat, Născătoare de Dumnezeu te mărim”. Deci, în raport cu sfinții și îngerii, pe Maica Domnului o slăvim, iar în raport cu Sfânta Treime, o mărim. (*va urma*)

Pe 15 august prăznuim Adormirea Maicii Domnului, cea mai bună mijlocitoare a noastră, mamă a omenirii și icoană a Bisericii, prin faptul că L-a născut pe Hristos Dumnezeu.

În parohia Băsești, a avut loc sâmbătă, 25 august, a IV-a ediție a concursului de șah adresat copiilor și tinerilor.

Toaca de la Oituz, simbol al credinței și eroismului românilor

100 de copii din țară și străinătate au participat, în perioada 9 - 11 iulie, la Festivalul Internațional de Bătut Toaca „Cântecul care zidește”, la Victoria, Brașov. Festivalul a debutat în 1995, la început doar pe plan local. Din 2001, festivalul a devenit unul național, iar din 2005 a căpătat un caracter internațional, astfel că din 2007 festivalul a ajuns marcă înregistrată.

În acest an, la Festivalul Internațional de Toacă, Alexandru, din Oituz, a obținut o mențiune. Cu siguranță și-ar fi dorit mai mult, dar a fost conștient că e greu să-i depășești pe cei care exersează de ani buni această tehnică deloc facilă. „Nu știu dacă puteam să iau un premiu mai mare. Sunt copii care merg la mânăstire și învață să bată toaca acolo. Eu am învățat acasă la părintele. M-am apucat acum trei ani și îmi place foarte mult”, a explicat băiatul, care învață la școala din Herestrău. La cei 14 ani ai săi, s-a apropiat mult de părintele Ioan Bitir de la Grozești - Oituz, de la care a învățat nu doar tainele meșteșugului anunțării încheperii serviciului religios, ci și numeroase lecții de istorie a românilor, dat fiind faptul că toaca la care a exersat acest obicei creștinesc vechi de sute de ani este una unicat în toată România.

Obuzul devenit toacă

Toaca de la Biserica „Sf. Împărați” din Oituz este una deosebită. Acum 30 de ani, când am venit preot aici, așa am găsit-o la biserică, în clopotniță. Este un obuz explodat din Primul Război Mondial, a cărui formă este cea pe care o

Toaca de la biserică „Sf. Împărați” din Oituz este un obuz explodat, rămas din primul Război mondial, a cărui formă a permis întrebuințarea lui la biserică.

vedeti. N-a tăiat-o nimeni, n-a rupt-o nimeni, așa a explodat pur și simplu. Iar înaintașii au făcut din ea o toacă”, a declarat părintele Bitir. Într-adevăr, forma oarecum stranie a acestui obuz și modul cum și-a schimbat destinația, te emoționează ca român cunoscător elementar al istoriei din acele timpuri. „A fost aici, la biserică noastră, de la sfârșitul primei conflagrații mondiale. Ne amintește tuturor de luptele eroice duse de ostașii noștri la Oituz, de sacrificiul lor pentru idealul național. Iată cum, cu toate răutățile lăsate de război, am găsit și un lucru bun, care este de folos pentru Biserică și pentru toți românii din această zonă”, a mai adăugat părintele care, la

festivalul de toacă, i-a uimit pe toți cei prezenți. „Cu toaca aceasta am fost în afara concursului, deoarece a fost o întrecere pentru cele de lemn. Dar în biserică din Victoria, unde am cântat în seara din prețiu concursului, toți au fost surprinși să ne vadă. Pe lângă semnificația acestui obuz, ca toacă are o acustică deosebită”, a precizat preotul de la Oituz, care a dat asigurări organizatorilor că vor veni acolo, cu binecuvântarea ierarhului, în fiecare an. Și așa, când tineri din toate țările ortodoxe ale Europei vor veni la festival, vor putea auzi cum sună și toaca de la Oituz, un simbol al credinței, eroismului și jertfelniciei românilor. (pr. Ctin GHERASIM)

În parohia Băsești, s-a organizat un concurs de șah pentru copii

În parohia Băsești, a avut loc sâmbătă, 25 august, a IV-a ediție a concursului de șah adresat copiilor și tinerilor. Competiția s-a derulat cu binecuvântarea Preasfințitului Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Băcăului, și a adunat la un loc 94 de participanți.

Participanții au provenit din orașele Moinești, Comănești, Onești, Bacău și din comunele Pârjol, Scorteni, Poduri, Balcani, Așău și Solonț. Manifestarea a mai cuprins programe artistice (interpretări de muzică religioasă, executarea unor ritmuri de toacă, recitarea de poezii ce au caracter religios-moralizator ș.a.). La festivitatea de premiere a participat pr. Ciprian Olteanu, secretar al Protopopiatului Moinești, care a transmis mesajul de binecuvântare din partea Preasfințitului Ioachim Băcăuanul. Părintele Ciprian Olteanu i-a felicitat pe copiii și tinerii șahiști, iar apoi a înmănat

câștigătorilor șase cupe, 30 de medalii de aur, de argint și de bronz, 30 de diplome pentru premianți și 60 de diplome de participare, cărți bisericești și iconițe. „Multumim Preasfințitului Ioachim Băcăuanul pentru arhieriasca binecuvântare și părinteasca purtare de grijă și părintelui Costel Mares, protopop al Protopopiatului Moinești, pentru sprijinul acordat și pentru grija și susținerea acestor activități educativ-recreative cu copiii. Experiența de anul acesta ne-a întărit convingerea că o competiție poate fi un prilej de comuniune, de apropiere sufletească. Copiii au dovedit, în cadrul concursului, calitățile necesare unui bun șahist, dar și unui bun creștin, împletind armonios cunoștințele în șah cu răbdarea și perseverența creștină, respectul față de aproapele, încredere în sine, unită cu modestia”, a declarat pentru „Ziarul Lumina” pr. paroh Dumitru Parfene.

HRISTOS ÎMPĂRTĂȘIT COPILOR

15 AUGUST, ZIUA CÂND A PLECAT LA CER MAMA TUTUROR

Luna august începe cu două săptămâni în care o cinștim în mod deosebit pe Maica Domnului. Pe 15 august este sărbătoarea Adormirea Maicii Domnului, cea mai mare sărbătoare închinată ei. De aceea, înainte de ea avem 14 zile de post, în care cei care o iubesc pe Maica Domnului țin post, se roagă mai mult și participă la slujbele deosebite închinare Născătoarei de Dumnezeu în această perioadă.

Maica Domnului a fost mereu lângă Fiul ei, chiar și după ce a crescut. Ea l-a urmat mereu, până când a fost răstignit pe Cruce. Înainte să moară, Domnul Iisus l-a rugat pe Sfântul Apostol Ioan să aibă grijă de Mama Sa. De aceea, în tot restul vieții ei, Maica Domnului a locuit în casa lui Ioan. Aici era vizitată de Sfinții Apostoli și de ceilalți ucenici, și se rugau împreună. Astfel s-a format

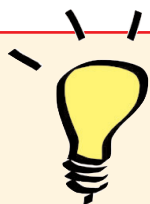
Biserica, în care Maica Domnului era foarte importantă. De aceea, când a murit, apostolii au venit din toată lumea pentru a-și lua rămas bun de la cea care era acum Mama lor, a tuturor.

Pe drumul spre cimitir, fariseii au pus un grup de oameni să răstoarne sicriul. Însă când s-au apropiat,

Dumnezeu i-a orbit pe toți, iar unuia dintre ei, care ajunsese la sicriu, i-au căzut mâinile, rămase lipite de acesta. Îl puteți vedea și în icoana pe care o aveți de colorat. Văzând ce i s-a întâmplat, omul a crezut imediat în Dumnezeu și și-a cerut iertare, iar Dumnezeu l-a vindecat.

La moartea ei, Maica Domnului a fost ridicată la cer de către Fiul ei, Domnul Hristos, dar ne-a promis că rămâne mereu cu noi și ne ajută ori de câte ori îi cerem ajutorul, pentru că ea este și Maica noastră, a tuturor. (sursa: <http://hristosimpartasitcopiilor.blogspot.ro>)

Celor care au posibilitatea, le sugerăm să urmărească un film de desene animate creștine, care ne arată cum lucrează Maica Domnului în lume, purtându-ne de grijă ca o mamă, chiar dacă a părăsit lumea, pentru a l se alătura lui Hristos în Cer. Filmul, intitulat Călăuzitoarea, poate fi vizionat on-line la adresa:

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=HJsTJW8B37Q

În ziua de 16 iulie, PS Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul a prezidat Simpozionul cu tema „Modele de bune practici în asigurarea de servicii socio-medicale și religioase”, organizat la Centrul rezidențial de îngrijire a persoanelor vârstnice „Sfântul Ștefan cel Mare”, Parohia Hârja.

Agenda de lucru a Preasfințitului Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, pentru luna iulie-august 2012

Duminică 1 iulie

- a făcut parte din soborul de ierarhi care, sub protia Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a oficiat slujba de sfințire a Catedralei „Duminica Tuturor Sfinților” din Negrești Oas;

- a făcut parte din soborul de ierarhi care, sub protia Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a oficiat Sfânta Liturghie hram la Catedrala „Duminica Tuturor Sfinților” din Negrești Oas;

2 iulie

- audiențe și lucrări de birou;

3 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, M-rea Varatic;

- a oficiat Slujba de înmormântare a monahiei Agafia Barna, la Mănăstirea Varatic. A rostit cuvânt de compasiune;

4 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe: pr. Mihai Burlacu, Mănăstirea Runc;

5-6 iulie

- a participat la lucrările sedinței Sfântului Sinod;

7 iulie

- a oficiat Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Sorin și Alina Macovei, la Biserica „Pogorârea Duhului Sfânt” (armenească), Roman. A rostit cuvânt ocazional;

Duminică - 8 iulie

- a oficiat slujba de sfințire a Așezământului social-filantrropic „Sf. Părinți Ioachim și Ana”, din Parohia Măgărești;
- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Nasterea Maicii Domnului”, Parohia Măgărești. A rostit cuvânt de învățătură;

- a hirotesit în treapta de iconom stavrofor pe PC pr. paroh Sorin Maris;

9 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe: Pr. Constantin Tomozei, Protopop al Protopopiatului Bacău; un grup de enoriași însoțiti de Pr. Constantin Toma, Parohia Dănceni; Pr. Costel Cîrlan, Parohia Crăești-Bacău și Pr. Nicolae Hurjui, Parohia „Înălțarea Domnului”, Bacău;

10 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Cancelariei eparhiale;

11 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe: Pr. Mihai Radu Bogdan, Parohia Mesteacăn; Pr. Vasile Sărcu, Parohia „Sf. Trei Ierarhi”, Bacău, d-l Valentin Porea, Comănești; Pr. Ioan Negoită, Protopop al Protopopiatului Sascut; Pr. Liviu Vasile Dănilă, Parohia Bresti Sascut; Pr. Costel Mares, Protopop al Protopopiatului Moinești; Pr. Constantin Tomozei, Protopop al Protopopiatului Bacău;

12 iulie

- audiențe și lucrări de birou;

13 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe: Pr. Ioan Negoită, Protopop al Protopopiatului Sascut; Pr. Claudiu Șoșu, Bacău;

14 iulie

- a oficiat slujba de sfințire a unui așezământ social-filantrropic în Parohia Schitul Frumoasa;
- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Nasterea Sf. Ioan Botezătorul”, Parohia Schitul Frumoasa, Protopopiatul Moinești. A rostit cuvânt de învățătură.

- a hirotonit în treapta de diacon pe teologul Valeriu Porea, pe seama Bisericii de lemn „Sf. Mare Mucenic Pantelimon”, din cadrul Centrului de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică, Dărmănești;

15 iulie

- a oficiat Slujba de sfințire a Bisericii „Adormirea Maicii Domnului”, filia Gura Crăiești, Parohia Crăiești, Protopopiatul Sascut;

- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Adormirea Maicii Domnului”, Gura Crăiești. A rostit cuvânt de învățătură;

16 iulie

- a prezidat Simpozionul cu tema „Modele de bune practici în asigurarea de servicii socio-medicale și religioase”, organizat la Centrul rezidențial de îngrijire a persoanelor vârstnice „Sfântul Ștefan cel Mare”, Parohia Hârja. A susținut o alocuțiune;

17 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe d-l Eduard Cozma;

18 iulie

- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sf. Mare Mucenic Emilian din Durostorum”, Mănăstirea Ciolpani, Protopopiatul Buhuși. A rostit cuvânt de învățătură;

- a hirotonit în treapta de ieromonah pe PC Ierod. Vitalie (Vasile) Aldea și ierodiacon pe PC monah Silvestru (Ciprian) Teodorescu.

Resfințirea bisericii Sfinților Arhangheli de la Mănăstirea Agapia

Preasfințitul Ioachim Băcăuanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Romanului și Bacăului, a participat vineri 20 iulie, alături de IPS Mitropolit Teofan și alți ierarhi, la slujba de resfințire a Bisericii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil” a Mănăstirii Agapia. Alături de ierarhul eparhiei, la evenimentele din incinta cunoscutei așezări monahale au participat sute de băcăuani. Prima manifestare culturală a fost inaugurarea Muzeului de Artă „Nicolae Grigorescu”, după care au urmat lansarea albumelor „Grigorescu la Agapia” semnat Marina Sabados, și „Agapia în fotografie veche” de către directorul Direcției de Cultură Iași, dl Vasile Munteanu, și de către dl Cătălin Jeckel, directorul Editurii Doxologia a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

19 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a oficiat Slujba de pomenire (stâlpi) pentru răposata Presv. Georgeta Bărliba, la Capela „Ioachim și Ana” din Cimitirul Eternitatea Roman. A rostit cuvânt de compasiune;
- a oficiat Slujba Vecerniei la Biserica „Sfântul Ilie”, Roman. A rostit cuvânt de învățătură;

20 iulie

- a făcut parte din soborul de ierarhi care, sub protia IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a oficiat Slujba de resfințire a Bisericii „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”, Mănăstirea Agapia;

- a făcut parte din soborul de ierarhi care, sub protia IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil”, Mănăstirea Agapia;

22 iulie

- a oficiat Slujba de resfințire a Bisericii „Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul”, Parohia Ruși-Valea Mare;
- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul”, Parohia Ruși-Valea Mare. A rostit cuvânt de învățătură;

- a hirotesit în treapta de iconom pe PC Pr. paroh Cătălin Marius Acatrinei;

- a oficiat Slujba Tainei Cununii tinerilor Eduard și Adina Cristina Cozma, în Biserica „Sf. Nicolae”, Buhuși. A rostit cuvânt de învățătură;

23 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a primit în audiență pe: Pr. Ioan Bugus, Parohia Boiștea II; Pr. Ioan Negoită, Protopop al Protopopiatului Sascut; Pr. Ioan Pleșcău, Parohia „Sf. Dumitru”-Narcisa, Bacău;

24 iulie

- audiențe și lucrări de birou;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Cancelariei eparhiale;

25 iulie

- audiențe și lucrări de birou;

26 iulie

- audiențe și lucrări de birou;

De 27 iulie, PS Părinte Episcop Ioachim Băcăuanul
a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica
„Sf. Mare Mucenic Pantelimon“, Parohia
Berești-Sascut, Protopopiatul Sascut.

- a primit în audiență pe: Pr. Viorel Olah, Parohia Ghimes Făget; Pr. Nelu Ciobanu, Pr. Gheorghe Aniculae și Pr. Daniel Enea, Parohia „Sf. Nicolae“, Moinești;

27 iulie

- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sf. Mare Mucenic Pantelimon“, Parohia Berești-Sascut, Protopopiatul Sascut. A rostit cuvânt de învățătură (foto alăturat);

28 iulie

- a oficiat slujba de sfințire a Bisericii de lemn „Sf. Mare Mucenic Pantelimon“, din cadrul Centrului de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică, Dărmănești;

- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica de lemn „Sf. Mare Mucenic Pantelimon“, din cadrul Centrului de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică, Dărmănești. A rostit cuvânt de învățătură;

- a hirotonit în treapta de preot pe PC Diacon Valeriu Porea, pe seama Bisericii de lemn „Sf. Mare Mucenic Pantelimon“, din cadrul Centrului de recuperare și reabilitare neuropsihiatrică, Dărmănești;

29 iulie

- a oficiat Sfânta Liturghie la Catedrala arhiepiscopală „Cuvioasa Parascheva“, Roman. A rostit cuvânt de învățătură;

30 - 31 iulie

- audiențe și lucrări de birou;

AUGUST

1 - 3 august

- audiențe și lucrări birou;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Cancelariei eparhiale;

2 - 3 august

- audiențe și lucrări birou;

5 august

- a făcut parte din soborul de ierarhi care, sub protia IPS Serafim, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale și de Nord, a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sf. Ioan Iacob Hozevitul“, din cadrul Seminarului Teologic „Veniamin Costachi“, M-rea Neamț;

6 august

- a oficiat Sfânta Liturghie la Catedrala arhiepiscopală „Cuvioasa Parascheva“, Roman. A rostit cuvânt de învățătură

8-10 august

- audiențe și lucrări birou;

12 august

- a participat ca delegat din partea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, la Slujba de sfințire a Bisericii armenesti „Sfânta Maria“, Hagigadar, Suceava. A dat citire mesajului transmis de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, cu acest prilej: „Un moment solemn și un eveniment misionar - 500 de ani de la sfințirea mănăstirii armenice Hagigadar“

13 august

- audiențe și lucrări birou;
- a primit în audiență pe: Pr. Constantin Tomozei, protopop al Protopopiatului Bacău, Pr. Constantin Florariu, Parohia Stănești; Pr. Liviu Vasile Dănilă, Parohia Berești Sascut, Pr. Ilarion Mătă, Parohia Hârja, d-l Ștefan Diaconu, Bacău;

14 august

- audiențe și lucrări birou;
- a primit vizita IPS Iosif, Mitropolitul Europei Occidentale și Meridionale;

- a primit în audiență pe: Pr. Vasile Baci, Parohia Soci; Pr. Iulian Neculai Mușat, Parohia „Buna Vestire“, Bacău; Pr. Laurențiu Stan, Parohia Sascut-sat;

- a oficiat Slujba Vecerniei la Biserica „Precista Mare“, Roman și Prohodul Maicii Domnului. A rostit cuvânt de învățătură;

15 august

- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Precista“, Bacău. A rostit cuvânt de învățătură;

16 august

- a oficiat Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului“, Varatic. A rostit cuvânt de învățătură

17 august

- audiențe și lucrări birou;
- a prezidat Ședința Permanentei Consiliului eparhial;
- a primit în audiență pe: Pr. Costel Mares, protopop al Protopopiatului Moinești, d-l Șenchea Liviu, d-l Ionuț Avram și d-l Vasile Poienaru din Bacău;

18 august

- a oficiat slujba de pomenire la Biserica „Sf. Nicolae“, Parohia Băra;

Duminică 19 august

- a oficiat Slujba de sfințire a altarului Bisericii „Adormirea Maicii Domnului“, a asezământului social-filantropic și a monumentului eroilor, din Parohia Stănești, Prot. Moinești. A rostit cuvânt de învățătură;

- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Adormirea Maicii Domnului“, Parohia Stănești;

- a oficiat Taina Cununii tinerilor Ionuț și Ioana Pleșcău la Biserica „Sf. Dumitru“, Narcisa, Bacău. A rostit cuvânt ocazional;

20 august

- audiențe și lucrări birou;
- a primit în audiență pe: Pr. Romeo Șbârcea, Parohia Blăgești; Pr. Ioan Bugus, Parohia Boiștea II; Pr. Sebastian Ghineț, Parohia Poiana II; Pr. Vasile Sărcu, Parohia „Sfintii Trei Ierarhi“, Bacău; Pr. Vasile Ioan Panțiru, Parohia „Buna Vestire“, Tg. Ocna;
- a participat la întâlnirea de 35 ani a promoției de absolvenți ai Facultății de Teologie, București, organizată la Mănăstirea Dorna Arini, Suceava;

21 august

- audiențe și lucrări birou;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Cancelariei eparhiale;

22 - 23 august

- audiențe și lucrări birou;

24 august

- audiențe și lucrări birou;
- a primit în audiență pe Pr. Vasile Liche, Parohia Poieni, Prot. Bacău; Pr. Gheorghe Chirica, Parohia Filipeni; Pr. Ioan Negoită, protopop al Protopopiatului Sascut; Pr. Petru Burduja, Parohia Berești Sascut; Pr. Dan Miloiu, Parohia Mănăstirea Cașin I; Pr. Laurențiu Stan,

Parohia Sascut sat; d-l Justinian Cimpoeu, Bacău, d-l Codrin Mihai Laslău, Bacău;

- a oficiat slujba de pomenire (stâlpi) pentru Pr. Mihai Gabor Găluscă, Parohia Solont, trecut la cele veșnice;

26 august

- a oficiat Slujba de sfințire a picturii Bisericii „Sf. Ilie“, Tătăraști, Parohia Corni, Protopopiatul Sascut.

- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sf. Ilie“, Tătăraști, Parohia Corni, Protopopiatul Sascut. A rostit cuvânt de învățătură;

- a hirotonit în treapta de diacon pe tânărul teolog Codrin Mihai Laslău, pe seama Parohiei Fulgeris, Protopopiatul Sascut;

27 august

- audiențe și lucrări birou;
- a primit în audiență pe: Pr. Aurel Cărlan, Parohia Vultureni;

28 august

- audiențe și lucrări birou;
- a primit în audiență pe: Pr. Nelu Ciobanu, Pr. Gheorghe Aniculae și Pr. Daniel Enea, Parohia „Sf. Nicolae“, Moinești; Pr. Vasile Ungureanu, Parohia Dulcești; d-l Gheorghita Ciobanu, Roman;

29 august

- a oficiat Sfânta Liturghie la Biserica „Sfântul Dumitru“, cartier Narcisa, Bacău. A rostit cuvânt de învățătură;

- a efectuat vizită canonică la Mănăstirea Poglet;

30 august

- a oficiat Sfânta Liturghie în catedrala arhiepiscopală „Cuvioasa Parascheva“, Roman;

- a întâmpinat pe credincioșii care au adus racla cu veșmântul Cuvioasei Parascheva de la Iași pentru a fi așezat în Biserica „Sf. Parascheva“, Blăgești și a oficiat Slujba Acatistului Sfintei Cuvioase Parascheva. A rostit cuvânt ocazional;

- audiențe și lucrări birou;

31 august

- audiențe și lucrări birou;
- a dezbătut și soluționat diverse probleme administrative în cadrul sectoarelor Cancelariei eparhiale;

- a primit în audiență pe: Pr. Răzvan Petrică Colpoș; Parohia Sărata; Pr. Vlad Ungureanu, Parohia „Sf. Ioan“, Bacău; Pr. Costel Mares, protopop al Protopopiatului Moinești; Pr. Bogdan Radu Mihai, Parohia Mesteacău; d-l Culiță Tărăță, președintele CJ Neamț. (a consemnat arhid. Ciprian Ioan IGNAT, Secretar eparhial)

